

അദ്ധ്യായം 21. ജ്യോതിഷത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി
കേരളസാഹിത്യചരിത്രം II
ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

(മലയാളം: സാഹിത്യചരിത്രം)

First published in print media 1953.

The electronic versions have been released under the provisions of [Creative Commons Attribution By Share Alike](#) license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [X_YL^AT_EX](#) from [T_EXLive](#) 2020. The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

The production infrastructure of [River Valley Technologies](#) has been made use of in the production of these digital editions.

Cover: [Shakuntala](#), (she looks back at her lover, pretending to remove a thorn from her foot), an oil painting by [Raja Ravi Varma](#). The image is taken from [Wikimedia Commons](#) and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

ഉള്ളടക്കം

21	ജ്യോതിഷത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി	1
1	ഉപക്രമം	2
2	പ്രാചീനാചാര്യന്മാർ	3
3	ചില കേരളീയ ജ്യോതിർവിത്തുകൾ	4
4	സൂര്യദേവൻ	5
5	ഇരിഞ്ഞാടപ്പള്ളി മാധവൻനമ്പൂരി	6
6	വേണ്യാരോഹം	7
7	വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരി	8
8	കൃതികൾ	9
9	സിദ്ധാന്തദീപിക	10
10	ഗോളദീപിക	11
11	കർമ്മദീപിക	12
12	ദൃശ്ശണിതം	13
13	മുഹൂർത്തരത്നവ്യാഖ്യ	14
14	ലീലാവതീവ്യാഖ്യ	15
15	ലഘുഭാസ്കരീയവ്യാഖ്യ	16
16	ജാതകകർമ്മപദ്ധതിവ്യാഖ്യ	17
17	ജാതകപദ്ധതി	18
18	പ്രശ്നനഷ്ടപഞ്ചാശികാവൃത്തി	19
19	സൂര്യസിദ്ധാന്തവിവരണം	20
20	ഗ്രഹണമണ്ഡനം, ഗ്രഹണാഷ്ടകം	21
21	വൃതീപാതാഷ്ടകവൃത്തി	22
22	മുഹൂർത്താഭരണം	23
23	നാരായണൻനമ്പൂരി	24
24	പുതുമനച്ചോമാതിരി	25
25	ന്യായരത്നം	26
26	മാതൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്	27
27	സങ്ഗ്രാമവിജയോദയം	28
28	രണദീപിക, കമാരഗണകൻ	29
29	രവിനമ്പൂരി	30
30	ദേശമംഗലത്തു് ഉഴുത്തിരവാരിയർ	31
31	കേളപ്പൂർ നീലകണ്ഠസോമയാജി	32
32	തന്ത്രസംഗ്രഹവ്യാഖ്യകൾ	33
33	നാരായണൻനമ്പൂരി, കർമ്മപ്രദീപിക	34

— 21 —

ജ്യോതിഷത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി

ക്രി. പി. പതിനഞ്ചാം ശതകം

1 ഉപക്രമം

ഒൻപതാമധ്യായത്തിൽ തലക്കുളത്തു ഭട്ടതിരിയെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിച്ചപ്പോൾ കേരളത്തിലെ ജ്യോതിസ്ത്രത്തെ കുറിച്ച് കുറഞ്ഞൊന്ന് ഉപന്യസിക്കുകയുണ്ടായല്ലോ. ക്രി. പി. ഏഴാം ശതകത്തിൽ ആ ശാസ്ത്രം കേരളത്തിൽ അത്യധികം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചു. അതുകൊണ്ടു സ്വല്പം കൂടി ആ പ്രകരണം ഈ അവസരത്തിൽ വിസ്തരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ശിക്ഷ, വ്യാകരണം, നിരൂപണം, ജ്യോതിഷം, കല്പം, ഛന്ദോവിചിതി എന്നിവ വേദത്തിന്റെ ഷഡംഗങ്ങളാണ്. “ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം വദത്യത്ര കാലം വൈദികകർമ്മണം” എന്ന പ്രമാണമനുസരിച്ചു വൈദികകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനുള്ള കാലത്തെ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനാണ് ജ്യോതിഷം ആദികാലങ്ങളിൽ പ്രയോജകീഭവിച്ചിരുന്നത്. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനു ഗണിതം, സംഹിത, ഹോര എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു സ്തന്ധങ്ങളുണ്ടെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതിന്റെ പുറമെ ആ ശാസ്ത്രത്തിന്

“ജാതകഗോളനിമിത്തപ്രശ്നമുഹൂർത്താഖ്യഗണിതനാമാനി അഭിദധതീഹ ഷഡംഗാന്യാചാര്യോ ജ്യോതിഷേ മഹാശാസ്ത്രേ.”

എന്ന വാക്യത്തിൽനിന്നു ജാതകം, ഗോളം, നിമിത്തം, പ്രശ്നം, മുഹൂർത്തം, ഗണിതം എന്നിങ്ങനെ ആറംഗങ്ങളുണ്ടെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു. ഈ ഷഡംഗങ്ങളിൽ ഗോളം, ഗണിതം ഇവ ഗണിതസ്തന്ധത്തിലും, ജാതകം, പ്രശ്നം, മുഹൂർത്തം ഇവ ഹോരാസ്തന്ധത്തിലും നിമിത്തം സംഹിതാസ്തന്ധത്തിലും അന്തർഭവിക്കുന്നു. നിമിത്തത്തെപ്പറ്റി ഹോരാസ്തന്ധത്തിലും പ്രസ്താവനയില്ലെന്നില്ല. എന്നാൽ

“ജനപുഷ്പിക്ഷയവൃദ്ധിദ്വിരദതുരംഗാദി സർവ്വജന്തുനാം കേതുല്ലാദീനാം വാ ലക്ഷണമുദിതം ഹി സംഹിതാസ്ത്രസേ.”

എന്ന പ്രമാണപ്രകാരം, നിമിത്തം സംഹിതയിൽ വളരെ വിസ്തരിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്നത്. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ പ്രമാണഭാഗമെന്നും ഫലഭാഗമെന്നും രണ്ടായി വേർതിരിച്ചു ഗണിതസ്തന്ധം പ്രമാണഭാഗത്തേയും മറ്റു രണ്ടു സ്തന്ധങ്ങളും ഫലഭാഗത്തേയും പരാമർശിക്കുന്നതായി പരിഗണിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. സൂര്യചന്ദ്രന്മാരുടെ ഗ്രഹണം, ഗ്രഹങ്ങളുടെ മൗഢ്യം, ചന്ദ്രശൃംഗോന്നതി, ഗ്രഹങ്ങളുടെ ഗതിഭേദങ്ങൾ മുതലായവയെ മുൻകൂട്ടി ഗണിച്ചറിയുന്നതും ഭൂഗോളഖഗോളങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നതും മറ്റും പ്രമാണഭാഗത്തിൽ പെടുന്നു. ജാതകം, പ്രശ്നം, ഭൂതശകനാദിലക്ഷണങ്ങൾ, മുഹൂർത്തങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ ഫലഭാഗത്തിലാണ് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. ഇവയിൽ ജാതകവും പ്രശ്നവും അതിപ്രധാനങ്ങളാകുന്നു. ഒരു മനുഷ്യന്റെ ജനനസമയം ക്ലൃപ്തമായി ഗണിച്ച് ആ സമയത്തിലെ ഗ്രഹസ്ഥിതി മുതലായവ പരിശോധിച്ച് ആയുഷ്കാലത്തിലുണ്ടാകാവുന്ന ശുഭാശുഭഫലങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നതാകുന്നു ജാതകശാഖ. ദൈവജ്ഞൻ ചില പ്രത്യേകപരീക്ഷകൾ ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിലെ ഗ്രഹസ്ഥിതിഭേദങ്ങളേയും മറ്റും ആസ്പദമാക്കി പ്രഷ്ടാവിന്റെ ശുഭാശുഭഫലങ്ങളെ നിർണ്ണയിക്കുന്നതാണ് പ്രശ്നശാഖ.

2 പ്രാചീനചാര്യന്മാർ

ഭാരതീയ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ കൂടസ്ഥാനായ ആര്യഭടാചാര്യൻ ക്രി. പി. അഞ്ചാംശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ പാടലീപുത്രത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം ക്രി. പി. 499-ൽ രചിച്ച ആര്യഭടീയമെന്ന ഗണിതഗ്രന്ഥം ഗീതികാപാദം, ഗണിതപാദം, കാലക്രിയാപാദം, ഗോളപാദം എന്നിങ്ങനെ നാലു പാദങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. രണ്ടുമുതൽ നാലുവരെയുള്ള പാദങ്ങളിൽ സവിസ്തരം പ്രതിപാദിതങ്ങളായ ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ സാരാംശങ്ങൾ ഗീതികാപാദത്തിൽ സംഗ്രഹിക്കുകയാണ് ആചാര്യൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ആര്യഭടീയത്തിൽ ആകെ 121 ആര്യാപദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വരാഹമിഹിരാചാര്യനാണ് ആര്യഭടനുശേഷം അവതരിച്ച പ്രധാനദൈവജ്ഞൻ. ബൃഹജ്ജാതകം, ലഘുജ്ജാതകം, പഞ്ചസിദ്ധാന്തം, ബൃഹദ്യാത്ര, ബൃഹദ്ദിവാഹപടലം, ബൃഹത്സംഹിത ഇങ്ങനെ പല ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്രി. പി. 505-ആമാണ്ടിടയ്ക്കു ജീവിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ ആദിത്യന്റെ അവതാരമാണെന്ന് ആസ്തികന്മാർ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ബൃഹജ്ജാതകത്തിലെ ആദ്യത്തെ പത്തധ്യായങ്ങൾക്കുള്ള ഭാഷ്യമാണ് തലക്കുളത്തു ഭട്ടതിരിയുടെ ദശാധ്യായി എന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. മഹാഭാസ്കരീയം, ലഘുഭാസ്കരീയം മുതലായ കൃതികളുടെ കർത്താവായ പ്രഥമഭാസ്കരാചാര്യൻ ക്രി. പി. 522-ആമാണ്ടിടയ്ക്കു ജീവിച്ചിരുന്നതായും അദ്ദേഹം കേരളീയനാണെന്നു ചിലർ അഭ്യൂഹിക്കുന്നതായും അന്യത്ര പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബീജഗണിതം, കരണകളുഹലം, സിദ്ധാന്തശിരോമണി, ലീലാവതി മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നിർമ്മാതാവായ ദ്വിതീയഭാസ്കരാചാര്യൻ ക്രി. പി. 1114-ൽ ജനിച്ചു. ശിഷ്യധീവൃദ്ധിദകാരനായ ലല്ലന്റെ ജീവിതകാലം ക്രി. പി. 598-ആമാണ്ടിടയ്ക്കും ലഘുമാനസകാരനായ മുഞ്ജാലകന്റേതു 922-ആമാണ്ടിടയ്ക്കുമാണ്. ശ്രീപതി എന്ന ജ്യോതിഷികമൂർദ്ധന്യനെയും ഇവിടെ പ്രത്യേകമായി സ്മരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തശേഖരം (ആര്യഭടീയവ്യാഖ്യ) , ഗണിതതിലകം, ജാതകകർമ്മപദ്ധതി, ജ്യോതിഷരത്നമാല മുതലായി പല വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“നിജഗുരുപദദ്വന്ദം കൃത്യാ മനസ്യതിഭക്തിതോ
 ഗണകതിലകഃ ശ്രീപൂർവ്വോയം പതിർദ്വീജപുംഗവഃ
 സ്സുമവിഷമം മന്ദപ്രജ്ഞപ്രബോധവിവൃദ്ധയേ
 ലളിതവചനൈസ്സിദ്ധാന്താനാം കരോമി ഹി ശേഖരം.”

എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രസ്താവനകളിൽനിന്നു ശ്രീപതി ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണെന്നറിയുന്നുവെന്നല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മഭൂമി ഏതെന്നു വിശദമാകുന്നില്ല. പ്രസ്തുത ദൈവജ്ഞന്റെ ജീവിതകാലം ക്രി. പി. 1039-ആമാണ്ടിടയ്ക്കാണ്. ശ്രീപതിയുടെ പദ്ധതിക്കു കേരളത്തിൽ അന്യാദൃശമായ പ്രചാരമുണ്ട്. താരതമ്യേന അർവാചീനനൈകിലും വാസിഷ്ഠഗോത്രജനായ വിദ്യാമാധവനെപ്പറ്റിക്കൂടി പ്രസ്താവിക്കാം. വിദ്യാമാധവൻ ഒരു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനെന്നതിനുപുറമേ കവിയും കാവ്യവ്യാഖ്യാതാവും കൂടിയായിരുന്നു. മുഹൂർത്തദർശനമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖ്യമായ ജ്യോതിഷകൃതി. കിരാതാർജ്ജുനീയ മഹാകാവ്യവും അദ്ദേഹം സമഞ്ജസമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ശ്രീമനീലഗൃഹാലയേ ഗുണവതിഗ്രാമേ പ്രഭൃതേ പരേ
 വ്യാതോ രത്നഗിരിർമ്മഹാമുനിരഭ്രുൽ തൽദ്രാതുപുത്രാത്മജഃ
 യോ നാരായണസുരീരസ്യ തനയോ വ്യാഖ്യാതമദ്യാരഭേ
 വിദ്യാമാധവസംജ്ഞിതഃ കവിരഹം കാവ്യം മഹദ്ഭാരവേഃ”

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം ഗുണവതിഗ്രാമത്തിൽ നീലമന എന്ന ഗൃഹത്തിൽ നാരായണന്റെ പുത്രനായി ജനിച്ചു എന്നു വെളിവാകുന്നു. ഗുണവതി ഗോകർണ്ണത്തിനു സമീപമുള്ള ഒരു ഗ്രാമവും വിദ്യാമാധവൻ ഒരു തൗളവബ്രാഹ്മണനാണ്. മല്ലപ്പൻ എന്നൊരു രാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായിരുന്നു നാരായണൻ. “ശ്രീമന്മല്ലപ്പഭൂപസ്തു ജയതി ജഗതീഭൃഷണീഭൃതധാമാ” എന്നും “വീരശ്രീധരബുക്കഭൂപതി മഹാസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മീകരാലംബാ” എന്നും മറ്റുമുള്ള പദ്യങ്ങൾ വിദ്യാമാധവൻ രചിച്ച മുഹൂർത്തദർശനത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കാണുന്നതുകൊണ്ടു നാരായണന്റെ പുരസ്കർത്താവു വിജയനഗര മഹാരാജാവായ പ്രഥമബുക്കന്റെ പുത്രനായ മല്ലപ്പനാണെന്നു വിശദീഭവിക്കുന്നു. മല്ലപ്പൻ അഥവാ മല്ലീനാഥൻ കൊല്ലം ആറാംശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്. ഈ മല്ലപ്പൻ ക്രി. പി. പന്ത്രണ്ടാംശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ പശ്ചിമചാലൂക്യരാജാവായിരുന്ന ചതുർത്ഥസോമേശ്വരനാണെന്നു ചിലർ സങ്കല്പിക്കുന്നതു യുക്തിസഹമല്ല. സോമേശ്വരന്റെ പിതാവിനു ബുക്കൻ എന്നു പേരുണ്ടായിരുന്നതായി അറിവില്ല. മുഹൂർത്തദർശനം പതിനഞ്ചദ്ധ്യായത്തിലുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ്. അതിനു കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരമുണ്ട്. വിദ്യാമാധവീയമെന്നും മുഹൂർത്തമാധവീയമെന്നും പല പേരുകളിൽ അതിനു പ്രസിദ്ധി കാണുന്നു. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനെന്നു കരുതാവുന്ന വിഷ്ണു ആദർശമെന്നും മുഹൂർത്തദീപികയെന്നും പേരുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലെ പതിനൊന്നാമധ്യായം വ്യാഖ്യാനിച്ചത് വിദ്യാമാധവന്റെ പുത്രൻതന്നെയാണ്.

“മുഹൂർത്തദർശനാദർശവ്യാഖ്യാനേ വിഷ്ണുനാ കൃതേ
 വ്യാചക്ഷേകാദശാധ്യായം വിദ്യാമാധവനന്ദനഃ”

എന്ന പദ്യം നോക്കുക. ഈ വിഷ്ണു കേരളീയനാണോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഭാരതഭൂമിയിൽ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിനു ത്രിസ്തന്ധങ്ങളിലും അഭിവൃദ്ധി വരുത്തുവാൻ കേരളീയരെപ്പോലെ ഇതരദേശക്കാർ ആരും പ്രയത്നിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് നമ്മുടെ ജന്മഭൂമിക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വലിയ മെച്ചങ്ങളിൽ ഒന്നായി കരുതാവുന്നതാണ്. 12-ആം ശതകത്തിനു മേൽ പ്രസ്തുത ശാസ്ത്രത്തിനു പ്രശസ്തമായ അഭിവൃദ്ധി കേരളത്തിലേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു.

3 ചില കേരളീയ ജ്യോതിർവിത്തുകൾ, ഗോവിന്ദസ്വാമി

മഹാഭാസ്കരീയത്തിനു സമഗ്രമായ ഒരു ഭാഷ്യവും മുഹൂർത്തരത്നം എന്ന മറ്റൊരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥവും നിർമ്മിച്ച ഗോവിന്ദസ്വാമി ദൃഗ്ഗണിതകാരനായ പരമേശ്വരനേക്കാൾ പ്രാകൃതനെന്നാണ് ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്.

“ആചാര്യാര്യഭടഃ പിതാമഹമതം തന്ത്രഃ സുസംക്ഷിപ്തവാൻ
വൃത്തിം വിസ്തരതോഽസ്യ മന്ദമതയേ തേനാകരോദ്ദ്
ഭാസ്കരഃ
തസ്യ അപ്യതിദൂരമേത്യ സുധിയാമർത്ഥസ്ത്രിദാനീമിതി
വ്യാഖ്യേയംകലിതാശ്രുതാഗുരുമുഖാദ്ഗോവിന്ദനാമ്നാ മയാ”

എന്നൊരു ശ്ലോകം ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്.

“ഗോവിന്ദേന കൃതാ ടീകാ ഗോവിന്ദസ്വാമിനാമികാ
സമാപ്താ ഭാസ്കരീയസ്യ ഗുരുവ്യാഖ്യാനിബന്ധനാ”

എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥത്തിനു ഗോവിന്ദസ്വാമി എന്നാണ് സംജ്ഞയെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. ഗ്രന്ഥകാരനേയും ഗോവിന്ദസ്വാമി എന്നു പറയാറുണ്ട്. കേളപ്പൂർ ചോമാതിരി ആര്യഭടീയഭാഷ്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ സ്മരിക്കുന്നു. പരമേശ്വര വിരചിതമായി ആചാരസംഗ്രഹം എന്നൊരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥമുണ്ട്. അതിൽ

“പിതൃഃ പിതൃർമ്മേ ഗുരുഗ്രജന്മാ
ഗോവിന്ദനാമാ ഭൂവി യഃ പ്രസിദ്ധഃ
തേനോദിതോ യോ ഗുരുഭക്തിതോ മാം
പ്രാപ്തസ്തു ആചാര ഇഹ പ്രദിഷ്ടഃ.

ശിഷ്യാണാം മന്ദബുദ്ധീനാം പ്രബോധായ യഥാ (മതി)
പരമേശ്വരനാമ്നൈഷ കൃത ആചാരസംഗ്രഹഃ”

എന്ന് അതിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആചാരസംഗ്രഹത്തെ ഒരു പ്രമാണഗ്രന്ഥമായാണ് മഴമംഗലത്തു ശങ്കരൻനമ്പൂരി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിന്റെ നിർമ്മാതാവായ പരമേശ്വരൻനമ്പൂരി സാക്ഷാൽ ദൃഗ്ഗണിതകാരനാകുന്നു.

മുഹൂർത്തരത്നം ഒരു ഗോവിന്ദന്റെ കൃതിയാണെന്നുള്ളതിന് ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒടുവിലുള്ളതും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതുമായ ശ്ലോകം ജ്ഞാപകമാണ്:

“രവിചന്ദ്രാദിതിമിംഗിലലോല-
ജ്യോതിഷദൃശ്യമഹാംബുധിമധ്യാൽ
ഗോവിന്ദേന മുഹൂർത്തമഹാമണി-
രഭ്യത ഏഷ ഹി ലോകഹിതായ.”

ഈ മുഹൂർത്തരത്നവും ദൃഗ്ഗണിതകാരൻ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ വ്യാഖ്യയിൽ

“ഗോവിന്ദപൂജ്യപാദേന കൃപാസംസിക്കതചേതസാ
മുഹൂർത്താഗമദൃശ്യാബ്ബേർമുഹൂർത്തമണിരഭ്യതഃ;
തസ്തിംസ്തച്ഛിഷ്യപൗത്രേണ കിയാംശ്ചിൽ പരമാദിനാ
ഭാവോ വിവ്രിയതേ സ്വല്പമീശ്വരേണ യഥാശ്രുതം.”

എന്നിങ്ങനെ പ്രാരംഭത്തിൽ കാണുന്ന പദ്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഈ വസ്തുത വെളിപ്പെടുന്നു. തലക്കുള്ളതു ഭട്ടതിരിയിൽനിന്നു ഭിന്നനായ ഗോവിന്ദസ്വാമിയെ പരമേശ്വരൻനമ്പൂരി ‘പൂജ്യപാദ’ പദംകൊണ്ടു വ്യപദേശിക്കുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം ഒരു സ്വാമിയാരായിരുന്നു എന്ന് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. പരമേശ്വരന്റെ പിതാമഹൻ അദ്ദേഹം ഗുരുവായിരുന്നു എന്നു കാണുന്ന സ്ഥിതിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം കൊല്ലം ആറാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധമായിരിക്കണമെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു.

4 സൂര്യദേവൻ

സൂര്യദേവയജ്ഞാവെന്നാണ് പ്രസ്തുതദൈവജ്ഞനെ സാധാരണമായി പറയാറുള്ളത്. ഒരു നമ്പൂരിയും സോമയാജിയുമായിരുന്നു അദ്ദേഹമെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്. 'നിയ്യ വ' ഗോത്രത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനമെന്നു ശ്രീപതിയുടെ ജാതകകർമ്മപദ്ധതിക്ക് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള ജാതകാലങ്കാരത്തിലേ

“ഇത്ഥം നിയ്യ വഗോത്രേണ സൂര്യദേവേന യജ്ഞനാ കൃതം ജാതകപദ്ധത്യായുർദ്ദായാർത്ഥവർണ്ണനം”

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു. ശ്രീപതിയുടെ ജാതകകർമ്മപദ്ധതിക്കു സൂര്യദേവൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള ടീകയാണ് ജാതകാലങ്കാരം. അതിനു കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരമുണ്ട്.

“ആചാര്യശ്രീപതികൃതാജാതകേ കർമ്മപദ്ധതിഃ വ്യാഖ്യായതേ മയാ സ്സഷ്ടം സൂര്യദേവേന യജ്ഞനാ.

പശ്യതു തമിമം ഗ്രന്ഥം ശാസ്ത്രന്യായോപബ്ബംഹിതം പൂർണ്ണം ജാതകശാസ്ത്രാണാമലങ്കാരം വിപശ്ചിതഃ”

എന്ന് അദ്ദേഹം ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ പറയുന്നു. “ജാതകാലങ്കാരേ സൂര്യദേവസോമസുദ്വിരചിതേ” എന്നു ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ ഒരു വാചകവും കാണുന്നു. അതു കൂടാതെ (2) ആര്യഭടീയത്തിനു ഭടപ്രകാശമെന്ന ലഘുവ്യാഖ്യാനം, (3) വരാഹമിഹിരന്റെ ബൃഹദ്യാത്രയ്ക്കു വ്യാഖ്യ, (4) മുഞ്ജാലകന്റെ ലഘുമാനസകരണത്തിനു വ്യാഖ്യ എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ആ ആചാര്യന്റെ കൃതികളാണ്.

“നമാമി പരമാത്മാനം സ്വതസ്സർവ്വാർത്ഥവേദിനം വിദ്യാനാമാദിവക്താരം നിമിത്തം ജഗതാമപി. നമസ്സകലകാല്യാണഗുണസംവാസഭ്രമയേ നിരവദ്യായ നിത്യായ നമസ്സേ/സ്തു മഹീയസേ. ത്രിസ്തസ്മാർത്ഥവിദാ സമൃക് സൂര്യദേവേന യജ്ഞനാ സംക്ഷിപ്യാര്യഭടീയോക്തസൂത്രാർത്ഥോത്ര പ്രകാശ്യതേ”

എന്ന് ആര്യഭടീയവ്യാഖ്യയിൽ പ്രസ്താവനയുണ്ട്. അതിൽ “ശ്രീസൂര്യദേവനാഹ്ലോ മാതുർഭ്രാതഃ പ്രസാദേന” എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു സൂര്യദേവൻ എന്ന പേരിൽ ഒരു മാതൃലനണ്ടായിരുന്നതായി വെളിപ്പെടുന്നു.

ലഘുമാനസകരണത്തിനു സൂര്യദേവന്റേതു കൂടാതെ പരമേശ്വരനാമധേയനായ മറ്റൊരു പണ്ഡിതന്റേയും വ്യാഖ്യാനമുണ്ട്. പാരമേശ്വരമെന്നാണ് അതിനു പേർ പറയുന്നത്. അദ്ദേഹം വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയാണെന്നുള്ളതിനു ലക്ഷ്യമൊന്നുമില്ല.

“വ്യാഖ്യാനം മാനസസ്യൈതൽ സുചിരം തിഷ്ഠതു ക്ഷിതൗ ഹരിപാദാബ്ജയുഗളേ സതതം മാനസഞ്ച മേ”

എന്നൊരു ശ്ലോകം ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒടുവിൽ കാണുന്നു. കേളപ്പൂർ ചോമാതിരി സൂര്യദേവനെ സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്.

5 ഇരിഞ്ഞാടപ്പള്ളി മാധവൻനമ്പൂരി

വിദ്യാമാധവനിൽനിന്നു ഭിന്നനായ ഈ ആചാര്യനെ 'സംഗമഗ്രാമമാധവൻ' എന്ന പേരിൽ ആപ്തന്മാർ വ്യവഹരിക്കുന്നു. ഇരിഞ്ഞാലക്കുട തെക്കേടത്തു വാരിയന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഈ ദൈവജ്ഞൻ എന്നു ചിലർ അഭ്യൂഹിക്കുന്നതു നിരാസ്പദമാണ്. സംഗമഗ്രാമമെന്ന് ഇരിഞ്ഞാലക്കുട ഗ്രാമത്തിനും പേരുണ്ട്. ഇരിഞ്ഞാലക്കുട തീവണ്ടിയാപ്പീസിനുസമീപമുള്ള ഇരിഞ്ഞാടപ്പള്ളി ഇല്ലത്തിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു സംഗമഗ്രാമമാധവൻ എന്ന് ഒരൈതിഹ്യമുള്ളതു വിശ്വസനീയമായി തോന്നുന്നു. വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻനമ്പൂരി താൻ കണ്ടുപിടിച്ച ദൃശ്യണിത പദ്ധതി അദ്ദേഹത്തെ കാണിച്ചപ്പോൾ ഗണിതസ്തുന്ധത്തിൽ മാത്രം അതിനു പ്രവേശം നല്കിയാൽ മതി എന്ന് ആ പരിണതപ്രജ്ഞൻ അഭിപ്രായപ്പെടുവത്രേ. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ വടശ്ശേരിക്കും മാനനീയനായ ഒരു ജ്യോതിർവിത്തായിരുന്നു അദ്ദേഹം എന്നു വന്നുകൂടുന്നു. വടശ്ശേരിയെ അപേക്ഷിച്ചു ജ്യായാനായിരുന്നിരിക്കണം അദ്ദേഹം. വേണ്യാരോഹാദിഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രണേതാവ് എന്ന നിലയിൽ സുടനിർണ്ണയകാരൻ അദ്ദേഹത്തെ സാദരം സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. കേളല്ലൂർ ചോമാതിരി ആര്യഭടീയ ഭാഷ്യത്തിൽ തന്നെപ്പറ്റി 'സമുദാഹൃതമാധവാദിഗണിതജ്ഞാ ചാര്യകൃതയുക്തിസമുദായേ' എന്നു നിർദ്ദേശിച്ച് അതിന് ഉപോൽബലകമായി "തദനന്തരം പുനസ്തുദ്വിഷയം വസന്തതിലകം സംഗമഗ്രാമജമാധവനിർമ്മിതം ച ശ്രുതം. യഥാ

ജീവേ പരസ്പരനിജേതരമൗർവ്വികാഭ്യാ-
 മന്യസ്യ വിസ്തുതിഗുണേന വിഭജ്യമാനേ
 അന്യോന്യയോഗവിരഹാനുഗുണേ ഭവേതാം
 യദ്വാ സ്വലംബകൃതഭേദപദീകൃതേ ദ്വേ"

എന്നും മറ്റുമുള്ള വചനങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. 'ജീവേ പരസ്പര' ന്യായത്തിന്റെ മൂലകർത്താവായിട്ടാണ് മാധവൻ കേരളത്തിൽ ഇന്നും പ്രസിദ്ധി എന്നും, പരിധിവ്യത്യാസം ഗ്രഹിക്കുവാൻ ഉതകുന്ന ശ്രേണിയുടെ ഉത്ഭവം കേരളത്തിലായിരുന്നു എന്നും പരിധിമാനത്തെ കേരളീയർ അത്യന്തം സൂക്ഷ്മമായി നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അഭിജ്ഞന്മാർ പറയുന്നു.

6 വേണ്യാരോഹം

അൻപത്തൊൻപതു ശ്ലോകങ്ങൾ കൊണ്ടു ക്രിയാക്രമം വിവരിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണ് വേണ്യാരോഹം. അതിനു തൃക്കണ്ടിയൂർ അച്യുതപ്പിഷാരടി ആഴ്യാഞ്ചേരിത്തമ്പ്രാക്കളുടെ നിദേശമനുസരിച്ചു ഗദ്യത്തിൽ ഒരു ഭാഷാവ്യാഖ്യാനവും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ ഉള്ളവയാണ്:

“ശ്രിയേ ഭവതു മേ ദേവശ്ശിവശ്ശീതാംശുശേഖരഃ
തഥൈവ തത്സുതോപ്യസ്തു വിഘ്നോ വിഘ്നോപശാന്തയേ.

അവിചാരകൃതം വാചാമചാതുര്യമപോഹതു
ജാഗ്രതീ രസനാഗ്രേ മേ ഗിരാമപ്യധിദേവതാ.

പ്രഭാകരാദയസ്സർവ്വേ പ്രണതാന്തഃപ്രഭാകരാഃ
ദിവി ഗ്രാഹാഃ പ്രസീദന്തു ത്രിലോകാനന്ദിവിഗ്രഹാഃ.

വക്ത്രം സംഖ്യാവിശേഷാംസ്തു വർഗ്ഗൈസ്സന്മാത്രസൂചകൈഃ
പദ്യാനി രചയേ ഭൂയാംസ്യദ്യു ജിഹ്രേമി നോ ഇഹ.

ബകളാധിഷ്ഠിതത്വേന വിഹാരോ യോ വിശിഷ്യതേ;
ഗൃഹനാമനി സോയം സ്യാനിജനാമനി മാധവഃ.”

ഇവയിൽ ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകം പിഷാരടി വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്: “യാതൊരു ഗൃഹം ബകളാധിഷ്ഠിതത്വംകൊണ്ടു വിശേഷിക്കപ്പെടുന്നത്...ബകളം = ഇരഞ്ഞി; വിഹാരം = പള്ളി. ഇരഞ്ഞി നിന്ന പള്ളി എന്ന് ഇല്ലപ്പേർ. തന്റെ നാമത്തിങ്കൽ മാധവൻ.” ഇരഞ്ഞി നിന്ന പള്ളി അനന്തരകാലങ്ങളിൽ ഇരിഞ്ഞാടപ്പള്ളിയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടിരിക്കാം. ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ഗ്രന്ഥത്തിലേ ശ്ലോക സംഖ്യ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ശ്ലോകൈരേകോനഷഷ്ട്യേത്ഥമഭിധായ ക്രിയാക്രമം
ക്രമശസ്താനി സൂക്ഷ്മാണി വക്ത്രം വാക്യാസൂപക്രമേ.”

വ്യാഖ്യാതാവിന്റെ ശ്ലോകമാണ് അടിയിൽ ചേർക്കുന്നത്:

“മാധവൻതാൻ ചമച്ചുള്ള വേണ്യാരോഹത്തിനച്യുതൻ
ഭാഷാവ്യാഖ്യാനമുണ്ടാക്കി നേത്രനാരായണാജ്ഞയാ.”

കേളല്ലൂർ ചോമാതിരി ഉദ്ധരിയ്ക്കുന്ന വസന്തതിലകപദ്യം അടങ്ങിയ കൃതി മാധവന്റെ മറ്റൊരു വാങ്മയമായിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു.

7 വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരി, ദേശകാലങ്ങൾ

കേരളീയരായ ജ്യോതിഷികന്മാരിൽ ആലത്തൂർ ഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട വടശ്ശേരി ഇല്ലത്തെ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിയേക്കാൾ ധിഷണാശാലിയായ ഒരു പണ്ഡിതൻ ഒരു കാലത്തും ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടില്ല. “നിളായാസ്സൗമ്യതീര്യേണ്യേഃ കൂലസ്ഥഃ പരമേശ്വരഃ” എന്നും “നിളാബ്ധ്യാസ്സംഗമാൽ സൗമ്യേസ്ഥിതേന” എന്നും അദ്ദേഹം തന്നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇല്ലം ഭാരതപ്പുഴ സമുദ്രത്തിൽ പതിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിനു സമീപം ആ പുഴയുടെ വടക്കേക്കരയിലായിരുന്നു എന്നു നാം ധരിക്കുന്നു. പരഹിതഗണിതം ക്രി. പി. ഏഴാം ശതകത്തിൽ തിരുനാവായിൽ ഒരു മാമാങ്കമഹോത്സവത്തിലാണ് വ്യവസ്ഥാപനം ചെയ്തത് എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ഗണിതം കാലക്രമേണ അസ്സടമായി കണ്ടുതുടങ്ങിയപ്പോൾ ദ്രഗ്ഗണിതം ആവിർഭവിച്ചു. മുഞ്ജാലകൻ, ശ്രീപതി മുതലായവർ ഗ്രഹയോഗം, ഗ്രഹനക്ഷത്രയോഗം, ഗ്രഹണം മുതലായ പ്രത്യക്ഷാനുഭവങ്ങളെ ഗണിച്ചറിയുന്നതിനു ചില പുതിയ സംസ്കാരങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരി അവരുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അകതോഭയനായി സഞ്ചരിച്ച കുജാദിഗ്രഹങ്ങൾക്കെല്ലാം ആ രീതി അനുസരിച്ചു ഗണിതം ക്രമീകരിച്ചു പരലോകഹിതം പരഹിതവും ഇഹലോകഹിതം ദ്രഗ്ഗണിതവുമാക്കി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം തിഥി, നക്ഷത്രം, മുഹൂർത്തം മുതലായവയുടെ കാര്യത്തിൽ പരഹിതരീതിയും, ജാതകം ഗ്രഹമൗഢ്യം ഗ്രഹണം മുതലായവയുടെ കാര്യത്തിൽ ദ്രഗ്ഗിതീയും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ദ്രഗ്ഗണിതത്തിലും സൂര്യനൊഴിച്ചു മറ്റുള്ള ഗ്രഹങ്ങളുടെ വിഷയത്തിൽമാത്രമേ മൂലതത്വങ്ങൾ പരിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. “കേരളത്തിലെ കാലഗണനപോലെ ശാസ്ത്രാനുസൃതമായ ഒരു സമ്പ്രദായം ഭൂലോകത്തിൽ മറ്റൊരിടത്തും തന്നെയില്ലെന്നു പറയാം” എന്നു ജ്യോതിർവിത്തുകൂടിയായിരുന്ന പ്രൊഫസർ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘ഏവം ദ്രഗ്ഗണിതേ ശാകേ ത്രിഷു വിശ്വമിതേ കൃതം’ എന്നു ദ്രഗ്ഗണിതത്തിൽ രേഖയുള്ളതുകൊണ്ടു പരമേശ്വരാചാര്യന്റെ ദ്രഗ്ഗണിതഗ്രന്ഥം കൊല്ലം 606-ൽ വിരചിതമായി എന്നു നാമറിയുന്നു. തന്നിമിത്തം കൊല്ലം 550-നും 625-നും ഇടയ്ക്കാണ് അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നതെന്ന് ഒരുവിധം തീർച്ചപ്പെടുത്തിപ്പറയാവുന്നതാണ്.

8 കൃതികൾ

ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രസംബന്ധമായി അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഈ ആചാര്യൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ (1) സിദ്ധാന്തദീപിക (2) ഗോളദീപിക (3) കർമ്മദീപിക (4) ദൃശ്യണിതം (5) മുഹൂർത്തരത്നവ്യാഖ്യ (6) ലീലാവതീവ്യാഖ്യ (7) ലഘുഭാസ്കരീയവ്യഖ്യ (8) ജാതകകർമ്മപദ്ധതി (9) ജാതകപദ്ധതി (10) പ്രശ്നഷൾപഞ്ചാശികാവൃത്തി (11) സൂര്യസിദ്ധാന്തവിവരണം (12) ആചാരസംഗ്രഹം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആചാരസംഗ്രഹത്തെപ്പറ്റി മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇവ കൂടാതെ (1) ഗ്രഹണമണ്ഡനം (2) ഗ്രഹണാഷ്ടകം (3) വൃതീപാതാഷ്ടകവൃത്തി എന്നീ മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളാകുവാൻ ന്യായമുണ്ട്.

9 സിദ്ധാന്തദീപിക

ഇതു ഗോവിന്ദസ്വാമിയുടെ മഹാ ഭാസ്കരീയഭാഷ്യത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനമാണ്. ഒടുവിൽ, താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ചില കൈയെഴുത്തുപ്രതികളിൽ കാണുന്നുണ്ട്.

“ആചാര്യാര്യഭടോക്രോദിധിമതം തന്ത്രം പുനർഭാസ്കരോ
വൃത്തിം തസ്യ ച വിസ്തരാൽ പുനരഥോ ഭാഷ്യഞ്ച
തസ്യോസ്തഥാ;

ഗോവിന്ദോക്സ്യ ച ദൂരമേത്യ സുധിയാമർത്ഥസ്തിദാനീമഥ
വ്യാഖ്യാ തസ്യ മയാ കൃതാ ലഘുതരാ രുദ്രപ്രസാദാദിതി.

നിളാഞ്ചോസ്തംഗമാൽ സൗമ്യേ ഭാഗേ
യോജനസംസ്ഥിതേ
ഗ്രാമമധ്യേ പ്രസാരണ്യേ വസൻ വിഷ്ണുഃ പ്രസീദതു.

പരമേശ്വരരചിതായാം വ്യാഖ്യായാം ഭാസ്കരീയഭാഷ്യസ്യ
സിദ്ധാന്തദീപികായാമാസീൽ പൂർണ്ണോക്സ്യമോക്യായഃ”

ഇതിനു മഹാഭാസ്കരീയഭാഷ്യമെന്നും പേരുണ്ട്. കേളപ്പൂർ ചോമാതിരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആര്യഭടീയഭാഷ്യത്തിൽ സ്തരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു സിദ്ധാന്തദീപിക. “അശ്വത്ഥ ഗ്രാമ (ആലത്തൂർ) ജോ ഭാർഗ്ഗവഃ പരമേശ്വരഃ സിദ്ധാന്തദീപികായാം...പ്രാഹ” എന്ന് അദ്ദേഹം ഈ മഹാചാര്യനെ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നു.

10 ഗോളദീപിക

302 ആര്യാപദ്യങ്ങളിൽ നക്ഷത്രഗോളത്തേയും ഭൂമിയുടെ മാനം മുതലായ വിഷയങ്ങളേയും പറ്റി അത്യന്തം ലളിതമായ ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ് ഗോളദീപിക. സിദ്ധാന്തദീപികയുടെ നിർമ്മിതിക്കുമേലാണ് പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനയെന്ന് ആചാര്യൻ തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“പരമാദിനോക്തമേവം സംക്ഷേപാദീശ്വരേണ ഗോളസ്യ സംസ്ഥാനം ലഘുമതയേ വക്തവ്യം ചാന്യദസ്തി ഗോളഗതം.

യുക്തിഃ പ്രദർശിതാ പ്രാങ്മയാ മഹാഭാസ്കരീയഭാഷ്യസ്യ സിദ്ധാന്തദീപികായാം വിവൃതൗ വക്ഷ്യേ തഥാപി ശങ്ക്യാദേഃ”

എന്ന പദ്യങ്ങൾ നോക്കുക. പരമാദിയായ ഈശ്വരൻ എന്നാൽ പരമേശ്വരൻ എന്നർത്ഥം.

11 കർമ്മദീപിക

“വ്യാഖ്യാനേ ഭാസ്കരീയസ്യ ഭാഷ്യസ്യ പ്രാക് പ്രദർശിതാ
ഗുരുകർമ്മോപപത്തിസ്തു സഗോളാ വിസ്തരാന്തയാ;
ക്രിയാമാത്രപ്രസിദ്ധ്യർത്ഥമധുനാ മന്ദചേതസാം
വ്യാഖ്യാല്പാ തസ്യ മൂലസ്യ ക്രിയതേ കർമ്മദീപികാ”

എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു പ്രസ്തുത കൃതി ആര്യഭടീയത്തി
ന്റെ ഒരു ലഘുവ്യാഖ്യാനമാണെന്നു കാണുന്നു. ഇതിനു ഭട
ദീപികയെന്നും പേരുണ്ട്.

“തന്ത്രസ്യാര്യഭടീയസ്യ വ്യാഖ്യാല്പാ ക്രിയതേ മയാ
പരമാദീശ്വരാഖ്യേന നാമ്നാ ഇ ഭടദീപികാ”

എന്ന പദ്യം ഇതിനു തെളിവുകുന്നു.

12 ദൃഗ്ഗണിതം

ദൃഗ്ഗണിതത്തെപ്പറ്റി മുന്യ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ആചാര്യന്റെ നാമധേയം അന്യാദൃശമായ മാഹാത്മ്യത്തോടുകൂടി പരിസ്ഫുരിക്കുന്നത് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതിനിമിത്തമാകുന്നു. ഇതു കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല. പ്രാണകലാന്തര സംസ്കാരമാണ് അദ്ദേഹം ഗണിതപദ്ധതിയിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രധാനപരിഷ്കാരം. “പരമേശ്വരസ്തു തദ്രൂപരമേശ്വരാത്മജനാരായണമാധവാദിഭ്യോ ഗോളവിദ്ഭ്യോ ഗണിതഗോളയുക്തീ രപി ബാല്യ ഏവ സമ്യഗ് ഗൃഹീത്വാ ദൃഗ്ഗണിതം കരണം ചകാര” എന്നു കേളല്ലൂർ ചോമാതിരി ആര്യഭടീയഭാഷ്യത്തിൽ പറയുന്നതിൽനിന്നു ദൃഗ്ഗണിതകാരൻ തദ്രൂപ എന്ന പ്രധാനാചാര്യൻ പുറമേ പരമേശ്വരപുത്രനായ നാരായണൻ, മാധവൻ (സംഗമഗ്രാമമാധവൻ) മുതലായി ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രവിഷയത്തിൽ വേറേയും ഗുരുക്കന്മാരുണ്ടായിരുന്നു എന്നു വിശദമാകുന്നു. തദ്രൂപ ഒരു വാരിയരായിരിക്കണം. വരാഹഹോരയ്ക്കു വിവരണമെന്ന വ്യാഖ്യാനം രചിച്ച തദ്രൂപം പരമേശ്വരന്റെ ആചാര്യനും ഭിന്നന്മാരാകുന്നു. വിവരണകാരൻ കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയുടെ സമകാലികനാണ്. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതിയ്ക്കുവേണ്ടി പരമേശ്വരൻനമ്പൂരി അൻപത്തഞ്ചു വർഷം ക്ലേശിച്ചു എന്നൊരു ഐതിഹ്യമുള്ളത് അതിശയോക്തിപരമാണെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

13 മുഹൂർത്തരത്നവ്യാഖ്യ

ഇതു ഗോവിന്ദസ്വാമിയുടെ മുഹൂർത്തരത്നത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനമാണെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

14 ലീലാവതിവ്യാഖ്യ

ഇതു ഭാസ്കരാചാര്യരുടെ ലീലാവതിക്കുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണ്.

“നിളായാസ്സാഗരസ്യാപി തീരസ്ഥഃ പരമേശ്വരഃ
വ്യാഖ്യാനമസ്സൈ ബാലായ ലീലാവത്യാഃ കരോമ്യഹം.”

എന്നൊരു പദ്യം ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉപക്രമത്തിലുണ്ട്. ഈ പദ്യത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിന് “പ്രണമ്യ പാർവ്വതീ പുത്രം ശ്രീമദ്രഞ്ച കൃപാനിധിം” എന്നൊരു പാഠാന്തരവും കാണുന്നു. ഒടുവിൽ

“ശ്രീമദ്രദ്രസ്യ ശിഷ്യേണ ലീലാവത്യാഃ കൃതം മയാ
പരമേശ്വരനാജ്ഞൈവം വ്യാഖ്യാനം ഹരയേ നമഃ”

എന്നും ഒരു പദ്യമുണ്ട്.

15 ലഘുഭാസ്കരീയവ്യാഖ്യ

ഇതു പ്രഥമഭാസ്കരാചാര്യരുടെ ലഘുഭാസ്കരീയത്തിനുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണെന്നു പേരു കൊണ്ടുതന്നെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണല്ലോ.

“അർത്ഥോ യോ ഭാസ്കരീയസ്യ ശ്രുതോ ഗുരുമുഖാന്തയാ അസ്മൈ സ മന്ദമതയേ സംക്ഷേപേണോപദിശ്യതേ.”

എന്നും

“പരമേശ്വരേണ രചിതം വ്യാഖ്യാനം
ഭാസ്കരോക്തശാസ്ത്രസ്യ
ഏതച്ചിരായ വിലസതു കൗഘമിവ ഭൂതലേ ദിനകരസ്യ.”

എന്നും രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണാനുണ്ട്. ശങ്കര നാരായണീയമെന്ന പൂർവ്വവ്യാഖ്യാനം അദ്ദേഹം സ്തുരിയ്ക്കാത്തത് അതുതുമായിരിക്കുന്നു.

16 ജാതകകർമ്മപദ്ധതിവ്യാഖ്യ

ജാതകകർമ്മപദ്ധതി ശ്രീപതി എട്ടുധ്യായങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥമാകുന്നു. അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനമാണ് പരമേശ്വരന്റെ കൃതി.

“പരമേശ്വരനാദ്യൈവം കൃതം ജാതകപദ്ധതേഃ
വ്യാഖ്യാനം ശിഷ്യബോധാർത്ഥം ഭാർഗ്ഗവേണ സമാസതഃ.”

ഇതു സൂര്യദേവയജ്ഞാവും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണെന്നു നാം ധരിച്ചുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

17 ജാതകപദ്ധതി

നാല്പത്തൊന്നു ശ്ലോകങ്ങളിൽ ആചാര്യൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്വതന്ത്രഗ്രന്ഥമാകുന്നു ജാതകപദ്ധതി.

“ശ്രീവടശ്രേണിഭൂദേവൈഃ കൃതാ ജാതകപദ്ധതിഃ
ദിവ്യാം ഭാഷാം സമാശ്രിത്യ ലിഖ്യതേ ദേശഭാഷയാ.”

എന്ന് അതിന്റെ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനത്തിൽ ഒരു ഉപക്രമപദ്യം കാണുന്നുണ്ട്.

18 പ്രശ്നഷ്ടപഞ്ചാശികാവൃത്തി

ഇതും പരമേശ്വരന്റെ ഒരു കൃതിതന്നെ. പാരമേശ്വരി എന്നാണ് ഇതിനു പേര് പറയുന്നത്. മൂലഗ്രന്ഥം രചിച്ചതു വരാഹമിഹിരന്റെ പുത്രനായ പൃഥ്വയശസ്താകുന്നു.

19 സൂര്യസിദ്ധാന്തവിവരണം

“വ്യാഖ്യാതം ഭാസ്കരീയം ലഘു, തദനു മഹാ-
ഭാസ്കരീയം ച ഭാഷ്യം
പശ്ചാല്ലീലാവതീ ച ഗ്രഹഗതിവിഷയം
കിഞ്ചിദന്യച്ച യേനാ
സോഽയം ശ്രീരുദ്രശിഷ്യോ വദനജ ശിശവേ
സൂര്യസിദ്ധാന്തസംസ്ഥം
വക്ഷ്യത്യസ്പഷ്ടമർത്ഥം ഗണിതവിഷയഗം
കർമ്മ തത്രൈവ ഹി സ്മാൽ”

എന്നും

“നിളാഞ്ജ്യോസ്സംഗമാൽ സൗമ്യേ സ്ഥിതേന പരമാദിനാ
സിദ്ധാന്തം വിവൃതം സൗമ്യമീശ്വരേണേദമല്ലശഃ”

എന്നും ഉള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു.

20 ഗ്രഹണമണ്ഡനം, ഗ്രഹണാഷ്ടകം

“വിജ്ഞായ ലഘും തന്ത്രം ദൃഷ്ട്യാ ഗോളസ്യ സംസ്ഥിതിം
ബഹുശഃ
ഗണകാനാം സന്തോഷപ്രദം മയാ ഗ്രഹണമണ്ഡനം
ക്രിയതേ”

എന്ന് ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ കൃതിയിലും

“കാര്യോ ഗ്രഹേഷു ഗ്രഹണമണ്ഡനോക്തേഷ്വതഃ പരം
സംസ്കാരസ്തം ച വക്ഷ്യാമി തത്ര നോക്തം യതോ മയാ”

എന്നു രണ്ടാമത്തേതിലും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടു കൃതികളുടെയും പ്രണേതാവ് ഒരാളാണെന്ന് ഇതിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. അത് ഒരു പരമേശ്വരനും തന്നെ. വടശ്ശേരി നമ്പൂരിയായിരിക്കണം.

“ജയതി ജഗതോ ദിനേശഃ പ്രബോധകൃദ്യസ്യ ഭാനു
സമ്പർക്കാൽ
ശശിഭൃഗുജതാരകാദ്യാ ജ്യോതിർദ്ദീപ്താഃ പ്രദൃശ്യന്തേ”

എന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടാണ് ഗ്രഹണമണ്ഡനം ആരംഭിക്കുന്നത്.

“പരമേശ്വരേണ രചിതം നവാധികാശീതിസമ്മിതാര്യാ
ഭിഃ” എന്നു കവി തന്റെ നാമധേയം ഒടുവിൽ ഘടിപ്പിക്കുന്നു. ആകെ ആര്യാവൃത്തത്തിൽ എണ്പത്തൊൻപതു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്.

21 വ്യതിപാതാഷ്ടകവൃത്തി

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആകെ അൻപതു ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്. അവയെല്ലാം അനുഷ്ടുപ്പുവൃത്തത്തിലാണ് രചിച്ചിരിക്കുന്നത്.

“പ്രണമ്യ ഭാസ്കരം ദേവം കരോതി പരമേശ്വരഃ
വ്യതിപാതാഷ്ടകസ്യാല്പാം വൃത്തിം ബാലപ്രബോധിനീം”

എന്ന ശ്ലോകം പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ആരംഭത്തിൽ കാണുന്നു.

ഇത്രയും വിവരിച്ചതിൽനിന്നു വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരി ജ്യോതിഷതന്ത്രത്തിൽ എത്രമാത്രം ബഹുമുഖമായും വിദഗ്ദ്ധമായും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു എന്ന് അനുവാചകന്മാർക്ക് ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കൊല്ലം എട്ടാം ശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന മഴമംഗലം ശങ്കരൻ നമ്പൂരിയുടെ ബാലശങ്കരത്തിൽനിന്ന് ഒരു വിവരംകൂടി കിട്ടുന്നുണ്ട്. “പണ്ടു ദുഗ്ഗണിതം ചമച്ച പരമേശ്വര വടശ്ശേരിക്കു പതിനാറു വയസ്സിൽ തന്റെ അച്ഛൻ നടേ വേട്ട അമ്മ മരിച്ചു ദീക്ഷയുണ്ടായി. ആ ദീക്ഷ ഇടയിൽ വിടുവാൻ മടിച്ചു പതിനെട്ടിലത്രേ ഗോദാനം ചെയ്തു. പരമേശ്വരൻ ആശ്ചലായനൻ താനും” എന്നാണ് അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ആ മഹാത്മാവിനെപ്പറ്റി അനന്തരകാലികന്മാർക്ക് എത്രമാത്രം മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു രണ്ടുദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പുരോഗമനം ചെയ്യാം. വിവരണകാരനായ ഉഴുത്തിരവാരിയർ.

“സത്യജ്ഞാനപ്രദായേഷുദേശകാലാവബോധിനേ
നമഃ ശ്രീഗുരവേ സാക്ഷാൽ പരമേശ്വരമൂർത്തയേ”

എന്ന് അദ്ദേഹത്തെ വന്ദിക്കുന്നു. സിദ്ധാന്തദർപ്പണകാരനായ കേളപ്പൻ ചോമാതിരി “തത്രാസ്തുൽപരമഗുരഃ പരമേശ്വരാചാര്യോ ഭാർഗ്ഗവോഽശ്വത്ഥഗ്രാമജോ മൂന്യംശസപ്തമാംശോ വാപഞ്ചമാംശോ വേതി സംശയ്യബഹുപരാഗദർശനേന പഞ്ചാം ശോനത്വം നിർണ്ണീയ സിദ്ധാന്തദീപികായാം ഗോവിന്ദഭാഷ്യ വ്യാഖ്യായാമവദൽ” എന്നു പറയുന്നു.

22 മുഹൂർത്താഭരണം

മുഹൂർത്താഭരണത്തിന്റെ കർത്താവു ദാമോദരൻ നമ്പൂരിയാണ്.

“യോഗക്ഷേമം നിഖിലജഗതാം കർത്തുമുച്ചൈർമ്മഹേശഃ
പൂർണ്ണേശ്വര്യോ വിലസതി യതസ്ത്യാനഭാവം പ്രകാശ്യ
ചെല്ലരാഖ്യോ ജയതി സ പരം ഗ്രാമവര്യഃ പ്രസിദ്ധോ
വിപ്രേന്ദ്രാണാം പ്രഥിതയശസാമാശ്രയഃ ശ്രീനികേതഃ.

വിഷ്ണോഃ സ്ഥാനം ജയതി ഹി തതോ
ദക്ഷിണസ്യാംദിശായാം
ശ്വേതാരണ്യാഹ്യയമിതി സദാ സർവലോകോപകാരി
യച്ച പ്രാഹഃ കൃതദശമുഖധാന്തവിധുംസനാമ്ന-
സൈന്ദ്രലോക്യാം ഭോരുഹരചികൃതോ
ഭാസ്കരസ്യാദയാദ്രിം.

തസ്താൽ പ്രാച്യാംദിശി പരിമിതേ യോജന്യേസ്തിദിജാനാം
ഗ്രാമോ യസ്തിൻ വസതി വിമലജ്ഞാനദായീ രമേശഃ
വിദ്യാം രക്ഷത്യപി മുനിവരോ വാക്പതിസ്തന്നിധാനാൽ
ദൈവീം വാചം പ്രഥയിതുമനാ യത്ര വിപ്രോത്തമാനാം.

തസ്തിൻ ഗുരുപ്രശസ്തേ കതിപയഗോത്രോദ്ഭവേഷു
വാദേവീ
സാനഗ്രഹാ ഭഗവതീ വശംവദാ ച പ്രവർത്തതേ നിത്യം.
തേഷാം വിദുഷാം മധ്യേ ഭാരദ്വാജാഖ്യഗോത്രജാതാ യേ,
അസ്തി ഹി തേഷാം സ്ഥാനം ജ്യോതിർമ്മീമാംസകേഷു
മുഖ്യാനാം.

ദൈവജ്ഞാനാമുത്തമസ്തത്ര ജാതോ
യജ്ഞാവ്യോദ്ഭൂദിപ്രവര്യോ മഹാത്മാ
ശ്രീമാൻ പുത്രോദ്ഭൂച്ച “ദാമോദരാഖ്യോ”
ലോകേ യസ്താല്ല്യബിദ്യാഃ പ്രസിദ്ധാഃ.

തദ്ഭ്രാതൃപുത്രോ ജഗതി പ്രസിദ്ധോ
ഗുണൈസ്സകീയസ്യ പിതൃസ്തമാനഃ
ജയത്യസൗ കേശവനാമധേയഃ
ശ്രുതിസ്മൃതിവ്യാകരണേഷുഭിജ്ഞഃ.

***

ആചാര്യാര്യഭടീയസൂത്രീതമഹാഗുരോക്തിമുക്താവലി-
മാലാലക്രമയോ ജയന്തി വിമലാ വാചോ യദീയാശ്ശഭാഃ
സൂക്ഷ്മാ യൽപ്രതിഭാ ച ഗുരഗണിതം നിശ്ശേഷകാലക്രിയം
ഭൂഗോളം ഗ്രഹചക്രവാസ്തവമിദം വിശ്വം സ്തം പശ്യതി.

തസ്യാനജശ്ലീഷ്യവരഃ പ്രസാദ-
മാശ്രിത്യ ദാമോദരനാമധേയഃ
മുഹൂർത്തശാസ്ത്രാഭരണം ഗുണാഖ്യം
വിചിത്രവൃത്തം രചിരം ചകാര.

***

ഇത്യുക്തവിധിവിധാനൈരധ്യായൈർന്നവഭിരിവ
മഹാരന്തൈഃ
സുമുഹൂർത്താഭരണമിദം സുദൃശാം കണ്ഠേഷു ഭൂഷണം
ഭൂയാൽ.”

ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ പൂർവ്വപുരുഷനായി യജ്ഞൻ എന്നൊരു നമ്പൂരിയുണ്ടായിരുന്നു എന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരപുത്രനായി കേശവൻ എന്നൊരു മഹാപണ്ഡിതൻ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനാണ് ഗ്രന്ഥകർത്താവെന്നും വെളിപ്പെടുന്നു. കേശവൻ കേരളത്തിൽ പ്രചരിക്കുന്ന അനേകം ജാതകപദ്ധതികളിൽ ഒന്നിന്റെ പ്രണേതാവെന്നും അതിൽ നാല്പതു ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിനു ദിവാകരൻ എന്നൊരു ദൈവജ്ഞൻ പ്രൗഢമനോരമ എന്ന പേരിൽ ഒരു വ്യാഖ്യാനം എഴുതിട്ടുള്ളതായും അറിവുണ്ട്.

തുപ്രങ്ങോടിനു സമീപമുള്ള ഒരു ഗ്രാമത്തിലാണ് ആ കുടുംബം സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നത് എങ്കിലും അതു തളിപ്പറമ്പു ഗ്രാമത്തിൽ പെട്ടതായിരുന്നു എന്നും വെളിവാക്കുന്നു. മുഹൂർത്താഭരണവും മുഹൂർത്തരത്നാദിപോലെ മഴമംഗലം പ്രമാണമായി സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ട്. കേശവദൈവജ്ഞൻ കേരളത്തിൽ പ്രചരിക്കുന്ന പല ജാതകപദ്ധതികളിൽ ഒന്നിന്റെ പ്രണേതാവാണ്. അദ്ദേഹവും ദാമോദരന്റെ ജ്യേഷ്ഠനും ഒരാൾതന്നെയായിരിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ട്. മുഹൂർത്താഭരണം വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിയുടെ പുത്രനായ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയുടെ കൃതിയല്ല. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മാതാവു ഭരദ്വാജഗോത്രജനും വടശ്ശേരി ഭാർഗ്ഗവഗോത്രജനാണ്. എന്നാൽ പരമേശ്വരന്റെ പുത്രനും ഒരു ജ്യോതിർവിത്തായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സ്തംഭനിർണ്ണയതന്ത്രവിവൃതിയിലെ “പരമേശ്വരം സതനയം” എന്ന പംക്തി ജ്ഞാപകമാകുന്നു. അദ്ദേഹമാണ് കേളപ്പൂർ ചോമാതിരിയുടെ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രാചാര്യൻ. ഏതു ഗ്രന്ഥമാണ് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചതെന്നറിയുന്നില്ല.

23 നാരായണൻനമ്പൂരി

മുഹൂർത്തദീപകം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രണേതാവാണ് നാരായണൻനമ്പൂരി. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന പദ്യങ്ങൾ കാണുന്നു:

“ഗജാസ്യഗോശിവഗുരൂൻ നത്യാ മുർദ്ധ്യാ കരോമ്യഹം
മുഹൂർത്തദീപകം സ്വല്പം സ്വല്പബുദ്ധിഹിതായ വൈ.

***

“കശ്ചിദ്വിജോ ഗുണഖ്യാതകേശവാഖ്യവിജാത്മജഃ
കാഞ്ചവസ്ത്യാഹ്വയഗ്രാമജന്മാ നാരായണാഹ്വയഃ
ഇത്ഥം മുഹൂർത്തദീപാഖ്യം മുഹൂർത്താഗമസാരജം
മുഹൂർത്തദർശനം പുണ്യം സജ്ജനൈഃ കൃതവാൻ ശ്രുതം.”

‘കാഞ്ചവസ്തു’ എന്നതു ശങ്കരകവി സ്മരിക്കുന്ന തൃക്കണ്ണുപുരമായിരിക്കാം. വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടെ ഗുരുക്കന്മാരിൽ അന്യതമനെന്നു കേളപ്പൂർ ചോമാതിരി പറയുന്ന നാരായണൻ പക്ഷേ ഇദ്ദേഹമായിരിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ട്. മുഹൂർത്തദീപകവും മഴമംഗലം സ്മരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു.

25 ന്യായരത്നം

ന്യായരത്നവും ഒരു ഗണിതഗ്രന്ഥമാണ്. ‘മദീയഹൃദയാ കാശേ’ എന്ന വന്ദനശ്ലോകംകൊണ്ടാണ് ഇതും ആരംഭിക്കുന്നത്.

“നമസ്തു ഗുരൂൻ ഭക്ത്യാ ഗണേശാദീൻ ഗ്രഹാനപി ന്യായരത്താഹ്വയം കിഞ്ചിൽ ഗണിതം ക്രിയതേ മയാ”

എന്ന് ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആചാര്യൻ ചികീർഷിതപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതിൽ എട്ടുധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രന്ഥം ചെറുതാണ്.

ഈ മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു പുതുമനച്ചോമാതിരിക്കു ഗണിതഭാഗത്തിലും ഫലഭാഗത്തിലും ഒന്നുപോലെ വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു തെളിയുന്നുണ്ടല്ലോ. കരണപദ്ധതി കേരളത്തിലെ ഒരു പ്രമാണീഭൂതവും പ്രചുരപ്രചാരവുമായ ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥമാകുന്നു. സ്താർത്തപ്രായശ്ചിത്തത്തിനു ‘പുതുമനച്ചോമാതിരിയുടെ പ്രായശ്ചിത്തം’ എന്നു തന്നെയാണ് പേർ നൽകിക്കൊണ്ടുന്നത്. അതിൽ വിവിധവൃത്തങ്ങളിലായി 173 സംസ്കൃതപദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അതിലും ‘മദീയ ഹൃദയാകാശേ’ എന്ന വന്ദനശ്ലോകമുണ്ട്.

“അഥാശ്വലായനം നത്യാ മുനിം കൗഷീതകം തഥായൽകിഞ്ചിൽ ബഹ്വുചസ്താർത്തപ്രായശ്ചിത്തം വിലിഖ്യതേ”

എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം ഋഗ്വേദികളെ പരാമർശിക്കുന്ന സ്താർത്തപ്രായശ്ചിത്തത്തെപ്പറ്റി മാത്രമേ പ്രതിപാദിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നു കാണാം.

“ആലേപാദ്യനലാഹതിശ്ച ഹവിഷോ നിർവാപ ആജ്യസ്യ വാ-
മാന്യാധേരപി ദേവതോക്തിരിതി താ-
ന്യുൽപത്തികർമ്മാണുപി
കാര്യം സ്വിഷ്ടകൃതഃ പുരാണിമുഖത-
ശ്ചോർദ്ധ്വം പ്രധാനം മുഹൂ-
ർത്തോക്തം ചാവിധിനാ കൃതാനി സകലാ-
ന്യേതാനി ചാവർത്തയേൽ.”

എന്ന പദ്യത്തിൽ വിഷയം ആരംഭിക്കുന്നു.

26 മാത്തൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്

കേരളീയരായ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ മുഹൂർത്തപദവി എന്ന പേരിൽ നാലോളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ രണ്ടെണ്ണം കൊല്ലം എട്ടാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന മഴമംഗലം ശങ്കരൻ നമ്പൂരിയുടെയും ശേഷം രണ്ടു പിന്നീടും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവയാണ്. മഴമംഗലം ബാലശങ്കരമെന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ കാലദീപവ്യാഖ്യയിൽ, തന്റെ കാലത്തിനു മുമ്പു പ്രചരിച്ചിരുന്ന മുഹൂർത്തപദവികളെ നടത്തേ മുഹൂർത്തപദവിയെന്നും രണ്ടാംമുഹൂർത്തപദവിയെന്നും വ്യവഹരിക്കുന്നു. രണ്ടാംമുഹൂർത്തപദവിയെ മുഹൂർത്തപദവിയെന്ന പേരിൽത്തന്നെ പലപ്പോഴും സ്മരിക്കാറുണ്ട്. ആദ്യത്തെ മുഹൂർത്തപദവി തലക്കുളത്തു ഭട്ടതിരിയുടേതെന്നാണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്. അതു ശരിയാണോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. രണ്ടാം മുഹൂർത്തപദവിയുടെ പ്രണേതാവാണ് മാത്തൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്. നാമധേയമെന്നെ നന്നിയുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനസ്ഥലം കൊച്ചിയിൽ ചേലക്കരയ്ക്കു സമീപം പാഞ്ഞാൾ എന്ന ദേശമാണെന്നും ആ കുടുംബപരമ്പര ഇപ്പോഴുമുണ്ടെന്നും അറിയുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ പാഞ്ഞാൾ പാഞ്ചാലഗ്രാമവും മാത്തൂർ മഹാവാസ്തുപുരവുമായി രൂപം മാറുന്നു. ആ മുഹൂർത്ത പദവിതന്നെ രണ്ടു പാഠങ്ങളിലായി കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

“പ്രത്യഹപ്രണിഹന്താരം പ്രണിപത്യ ഗണാധിപം
മുഹൂർത്താവഗമേ മാർഗ്ഗമുജും കർത്തും യതാമഹേ”

എന്ന ശ്ലോകത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്നു; അതാണ് മഴമംഗലത്തു ശങ്കരൻനമ്പൂരി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളതും. അതിൽ മംഗലാചരണമുൾപ്പെടെ മുപ്പത്താറു ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മറ്റേതിലെ പ്രഥമശ്ലോകം

“പ്രത്യഹപ്രണിഹന്തുകിഞ്ചന മഹസ്സഞ്ചിത്യ
ഭാസാംനിധിം
ഭാനഞ്ച ക്രിയതേ മുഹൂർത്തപദവി സംക്ഷിപ്തശാസ്ത്രാന്തരാ
വർജ്ജ്യാവർജ്ജ്യാവിവേകിനീ കൃതസദാചാരാനസാരാ
മയാ
സത്തുഷ്യത്തരാം ചിരായ സുധിയോ ദേവാഃ പ്രസീദന്തു
നഃ”

എന്നതാണ്. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ പാഠമനുസരിച്ചാണ് മഴമംഗലത്തു ശങ്കരൻനമ്പൂരിയുടെ വ്യാഖ്യാനം; രണ്ടാമത്തെ പാഠത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാതാവ് അർവാചീനനാണ്. അതിൽ നാല്പത്തിമൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

“ത്രിചത്വാരീംശതാ പദ്യൈർമുഹൂർത്തപദവിമിമാം
പാഞ്ചാലഗ്രാമവാസ്തുവ്യോ ദ്വിജഃ കശ്ചിദരീരചൽ.”

എന്ന് അതിൽ ഒടുവിൽ ഒരു ശ്ലോകം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതാണോ മൂന്നാം മുഹൂർത്തപദവി എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഇവ കൂടാതെ മുപ്പത്തിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രമടങ്ങിയ മറ്റൊരു മുഹൂർത്തപദവിയുമുണ്ട്. അതിനെ നാലാം മുഹൂർത്തപദവി എന്നു പറയുന്നു.

മഴമംഗലം പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു കൊല്ലം ഏഴാം ശതകത്തിന്റെ മധ്യത്തിലാണ് മാത്തൂരിന്റെ ജീവിതകാലം എന്ന് ഊഹിക്കാം. പഴയ മുഹൂർത്തപദവിയെ അദ്ദേഹം സംക്ഷേപിച്ചു മുപ്പത്തഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങളിൽ ആശയങ്ങൾ മുഴുവൻ അടക്കിയിട്ടുള്ളത് ഏറ്റവും ആശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നു.

ഈ മുഹൂർത്തപദവിയിൽ മൂന്നു പരിച്ഛേദങ്ങളുണ്ട്. പ്രഥമ പരിച്ഛേദത്തിൽ നിത്യദോഷങ്ങളേയും ഷഡ്ദോഷങ്ങളേയും കർത്തൃദോഷങ്ങളേയും കർമ്മങ്ങളുടെ കാലനിർണ്ണയത്തേയും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ദ്വിതീയപരിച്ഛേദത്തിൽ ഷോഡശക്രിയകളുടെ മുഹൂർത്തങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കുകയും, തൃതീയ പരിച്ഛേദത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠ, ഗൃഹനിർമ്മിതി, ഔഷധസേവ, യാത്ര, കൃഷി ഇവയ്ക്കുള്ള മുഹൂർത്തങ്ങൾ വിവരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിനു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ച മഴമംഗലത്തിന്റെ ബാലശങ്കരമെന്ന വിശിഷ്ടമായ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനത്തിനു പുറമേ അജ്ഞാതനാമാവായ ഒരു പണ്ഡിതന്റെ മുഹൂർത്തസരണീദീപം എന്നൊരു ചെറിയ സംസ്കൃതടീകയും, പൊറയന്നൂർ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വരദീപിക എന്ന വിസ്തൃതമായ ഒരു സംസ്കൃത വ്യാഖ്യാനവും, ആഴ്വാഞ്ചേരി തമ്പ്രാക്കളുടെ മുഹൂർത്തഭാഷയെന്ന ഭാഷാവ്യാഖ്യാനവുമുണ്ട്.

‘പ്രത്യഹപ്രണിഹന്താരം’ എന്ന ശ്ലോകം വരദീപികാകാരൻ വ്യാഖ്യാനിക്കുമ്പോൾ “പഞ്ചസിദ്ധാന്ത—ഷട്സൂത്ര—മുഹൂർത്തരത്ന—മുഹൂർത്തദീപിക—വിധിരത്നസാരസമുച്ചയ—സർവ്വസിദ്ധി—പഞ്ചാശികാ—കാലപ്രകാശികാ—ചാരദീപികാ—ചാരസംഗ്രഹ—മാധവീയ—മുഹൂർത്തപദവ്യാദിഷ്യ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രേഷ്യ” എന്ന പംക്തിയിൽ മുഹൂർത്തശാസ്ത്രപ്രതിപാദകങ്ങളായ പല പൂർവ്വ ഗ്രന്ഥങ്ങളേയും സ്മരിച്ചു “ബഹുവിസ്തരത്യാച്ച അർത്ഥദുർഗ്ഗമത്യാച്ച ഉത്സർഗ്ഗാപവാദബഹുളത്യാച്ച തത്തച്ഛാസ്ത്രേഷ്യ തത്തദ്വിധവചനദർശനാച്ച അനന്തസൃതസജ്ജനാചാരവചനദർശനാച്ച ഗ്രന്ഥ വിസ്തരദീരൂണാമുഹാപോഹാപടുനാം മന്ദമതീനാം താനിശാ സ്താണ്യാലോച്യ സുമുഹൂർത്തകാലജ്ഞാനസ്യ സുദൃഷ്ടരത്യാൽ” അവയെക്കൊണ്ടു പോരാത്തതിനാലാണ് ആചാര്യൻ നാതിസംക്ഷേപവിസ്തരവും നാതിസംവൃതാർത്ഥവും നാതിഗഹനശബ്ദ ബഹുലവുമായ പുതിയ മുഹൂർത്തപദവി നിർമ്മിച്ചതെന്നുപറയുന്നു. വരദീപികയുടെ രചന കൊല്ലം 990-ൽ ആണ്. മുഹൂർത്തസരണീദീപത്തിൽ

“മുഹൂർത്തസരണീദീപം സർവ്വസംശയനാശനം
വ്യാഖ്യാനം ലിഖിതം യതം കരോമി ജനരഞ്ജനം”

എന്നൊരു ശ്ലോകം കാണുന്നു.

27 സംഗ്രാമവിജയോദയം

ഇത് ആര്യാവൃത്തത്തിൽ ഇരുപത്തിനാലധ്യായങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ്.

കവി കേരളീയനായിരിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ട്. കാലദേശങ്ങളേയോ നാമധേയത്തേയോ പറ്റി യാതൊരറിവും ലഭിക്കുന്നില്ല. ആദ്യത്തെ പതിനാറധ്യായങ്ങളിൽ യുദ്ധവിജയകാംക്ഷിയായ രാജാവിനു നക്ഷത്രം, തിഥി, വാരം, യോഗം, ലഗ്നം, ഗ്രഹചാരം മുതലായവയുടെ സ്ഥിതിയിൽനിന്നു വരാവുന്ന ശുഭാശുഭ ഫലങ്ങളെ നിരൂപണം ചെയ്യുന്നു. 17 മുതൽ 21 വരെയുള്ള അധ്യായങ്ങളിൽ മന്ത്രം, യന്ത്രം, ഔഷധം മുതലായവകൊണ്ടു ശത്രുസൈന്യത്തിന്റെ വ്യാമോഹനം, സ്തംഭീകരണം, പ്രത്യുച്ചാടനം തുടങ്ങിയ വിജയപ്രകാരങ്ങൾ എങ്ങനെ സാധിക്കാമെന്നു നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഒടുവിലത്തെ മൂന്നധ്യായങ്ങളിൽ ധാരാലിപ്തകം തുടങ്ങിയ ശസ്ത്രങ്ങളുടെ നിർമ്മിതിയും മറ്റുമാണ് പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത്. പ്രഥമാധ്യായത്തിൽ ആചാര്യൻ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു:

“ജഗദേകഹേതുരീശോ ജഗാദ ജഗതോ ഹിതായ സർവ്വജ്ഞഃ

ശാസ്ത്രമതിവിസ്തരാർത്ഥം യുദ്ധസ്യ ജയാർണ്ണവം നാമ.

വിഷ്ണുപിതാമഹഗിരിജാനന്ദീന്ദ്രകുമാരചന്ദ്രസൂര്യാദൈഃ
ഗരുഡോരഗേന്ദ്രമുനിഭിഃ ശ്രുതം ച തച്ഛാസ്ത്രമീശാനാൽ.

യുദ്ധജയാർണ്ണവശാസ്ത്രാദൃച്ഛത്യ മനാക് തതോ മയാര്യാഭിഃ
ക്രിയതേ ശാസ്ത്രം സാരം സംഗ്രാമജയോദയം നാമ.”

ശ്രീപരമേശ്വരൻ യുദ്ധജയാർണ്ണവം എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു എന്നും, ആ ഗ്രന്ഥം വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവു, പാർവ്വതീദേവി, നന്ദികേശ്വരൻ, ദേവേന്ദ്രൻ, സുബ്രഹ്മണ്യൻ, ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ, ഗരുഡൻ, അനന്തൻ, മഹർഷിമാർ മുതലായവർ കേട്ടു പഠിച്ചു എന്നും അതിന്റെ സാരം ഉദ്ധരിച്ചാണു സംഗ്രാമവിജയോദയം താൻ രചിക്കുന്നതെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. സംഗ്രാമ ശബ്ദം കേട്ടു ഭ്രമിച്ചു പ്രസ്തുത കൃതി സംഗ്രാമധീരരവിവർമ്മചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തു നിർമ്മിച്ചതാണെന്നു പറയുന്നതു പ്രമാദമാകുന്നു. വരാഹഹോരയ്ക്കു വിവരണം എന്നടിക രചിച്ച ഉഴുത്തിരവാരീയർ സംഗ്രാമവിജയോദയത്തിൽനിന്നു “സാമ്നോഭൃഗ്വംഗിരസൗ ദണ്ഡാധീശൗ ദിവാകരോർവീജൗ” ഇത്യാദി ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്. വാരീയർ കൊല്ലം എട്ടാം ശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു.

28 രണദീപിക, കുമാരഗണകൻ

യുദ്ധസംബന്ധമായ പല ഉപദേശങ്ങളും നൽകുന്ന മറ്റൊരു പ്രമാണഗ്രന്ഥമാകുന്നു രണദീപിക. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ (1) നയവിവേകം (2) യാത്രാവിവേകം (3) ജയാജയവിവേകം (4) കാലവിവേകം (5) ശുഭചക്രാദിവിവേകം (6) പഞ്ചസ്വരവിവേകം (7) മൃഗവീര്യവിവേകം (8) ഭൂബലവിവേകം എന്നീ പേരുകളിൽ എട്ട് അധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആദ്യന്തം ആനുഷ്ടുഭവുത്തത്തിലാണ് പ്രസ്തുത നിബന്ധം രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ പേർ കുമാരനെനാനാണ്,

“കുമാരനാമധേയേന ഗണകേന മയാധുനാ
പ്രബോധനാർത്ഥം ബാലാനാം ക്രിയതേ രണദീപികാ”

എന്ന് ആദ്യത്തിലും

“രാജൽകേരളരാജരാജമകടീരാജീവദങ്ഘ്രിദ്വയ-
ശ്രീഗോവിന്ദമഹീസുരേന്ദ്രസഹജശ്രീദേവ ശർമ്മാജ്ഞയാ
കൃത്യാസൗ രണദീപികാരചനയാ രാജ്ഞാം
തമോധുംസനം
(ബ്രഹ്മി) യത്യധുനാ കുമാരഗണകഃ; സന്തഃ പ്രസീദന്ത്യതഃ”

എന്ന് അവസാനത്തിലുമുള്ള പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നു. രണ്ടാമത്തെ പദ്യത്തിൽ നിന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻ രണദീപിക നിർമ്മിച്ചതു ഗോവിന്ദൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ അനുജനായ ദേവശർമ്മാവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചാണെന്നും ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. ആ പദ്യത്തിലെ പ്രഥമപാദത്തിൽ കവി സ്മരിക്കുന്ന കേരളരാജരാജൻ ഏതോ ഒരു കൊച്ചി മഹാരാജാവാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഗോവിന്ദൻ പക്ഷേ അന്നത്തെ ഇടപ്പള്ളി വലിയ തമ്പുരാനായിരിക്കാം. രണദീപിക മൂന്നാമധ്യായത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ ജ്യോതിർവിത്തായ ഒരു മാധവനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. അതു വിദ്യാമാധവനാണെന്നു സങ്കല്പിച്ചാലും കുമാരൻ പതിനാലാംശതകത്തിന്റെ ഒടുവിലോ പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിലോ ജീവിച്ചിരുന്നിരിക്കുവാനേ മാർഗ്ഗമുള്ളൂ. അതു കൊണ്ടു മുൻപു നിർദ്ദേശിച്ച രാജരാജൻ ഒരു ചേരമാൻ പെരുമാളല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ‘ഗണകൻ’ എന്ന ബിരുദംകൊണ്ടു കവി ജാത്യം ഒരു ഗണകനായിരുന്നിരിക്കണമെന്നില്ല. ‘ഉദാരഗണകഃ’ എന്നു പുതുമനച്ചോമാതിരിയെപ്പറ്റിത്തന്നെ വർണ്ണിച്ചുകാണുന്നുണ്ടല്ലോ. ഏതു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനും ആ ബിരുദം സ്വനാമധേയത്തോടുകൂടി ഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. കുമാരഗണകൻ ഒരു വലിയ ദൈവജ്ഞനായിരുന്നതിനുപുറമേ അർത്ഥശാസ്ത്രം, സ്വരാഗമം, പക്ഷിവിദ്യ മുതലായ പല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു എന്നു ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നു വിശദമാകുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വതന്ത്രചിന്തകനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനും അതിൽ തെളിവുണ്ട്:

“വദന്തു ബഹുധാ കാമം മുനീന്ദ്രാശ്ശുദ്ധമാനസാഃ;
അഹം സത്യം പ്രവക്ഷ്യാമി യുക്ത്യാ പരമസാരയാ.
ഗ്രാമേ നിവാസിനാം യദ്യച്ഛുദ്രാദീനാമനന്തരം
ഭാഗിനേയാൻ പരിത്യജ്യ പുത്രോ ഭോക്താ ഭവിഷ്യതി,

തദ്വൽ സംസർഗ്ഗമാത്രേണ ഹീനോപ്യുത്തമതാം വ്രജേൽ;
രജതം സ്വർണ്ണസമ്പർക്കാദ്വ്രജത്യേവ സുവർണ്ണതാം.

ജാതിവർണ്ണകലാദീനാം ക്ഷയവൃദ്ധി ഭവിഷ്യതഃ;
മേരുമാശ്രിത്യ സൗവർണ്ണാ ഭവന്തി കില വായസാഃ.

തസ്സാദസ്സിൻ കേരളാഖ്യേ മഹീദേവമഹീതലേ
ശുദ്രാദിദിരപി ജ്ഞേയം ജന്മദസ്യ ബലാബലം.”

എന്നീ പദ്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക. കൊല്ലം 825-ൽ ഇടയ്ക്കാട്ടു നമ്പൂരിയുടെ പ്രസ്താവത്തിൽ രണദീപികയെ ഒരു പ്രമാണഗ്രന്ഥമായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു

“തൽകാലം സൂര്യശീതാംശുശ്രീത രാശിവശാദപി
ജയഭംഗാദികം വാച്യം തഥാ ച രണദീപികാ.”

എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

29 രവിനമ്പൂരി

കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയുടെ ഗുരുക്കന്മാരിൽ അന്യതമനാണ് രവിനമ്പൂരി. അദ്ദേഹം ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും വേദാന്തത്തിലും പണ്ഡിതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടു ചോമാതിരി രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിക്കുകയുണ്ടായി. “രവിത ആത്തവേദാന്തശാസ്ത്രേണ” എന്ന് ആര്യഭടീയ ഭാഷ്യത്തിലും

“ശ്രീമദ്ദാമോദരം നത്യാ ഭഗവന്തം രവിം തഥാ തൽപ്രസാദാനന്ധാ ലബ്ധം ജ്യോതിശ്ചരിതമുച്യതേ.”

എന്നു സിദ്ധാന്തദർപ്പണത്തിലും അദ്ദേഹം ഈ ആചാര്യനെ സബഹുമാനം സ്തുരിയ്ക്കുന്നു. ജ്യോതിഷത്തിൽ രവി ആചാരദീപിക എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആചാരദീപിക മുഹൂർത്താഷ്ടകത്തിന്റെ വൃത്തിയാകുന്നു.

“ജ്യോതിർമ്മയം ശിവം നത്യാ വൃത്തിരാചാരദീപികാ പന്ദൈർമുഹൂർത്താഷ്ടകസ്യ ക്രിയതേ/പ്ലീയസീ മയാ”

എന്ന പദ്യം നോക്കുക.

30 ദേശമംഗലത്തു് ഉഴുത്തിരവാരീയർ

വരാഹമിഹിരന്റെ ഹോര ഇരുപത്തൊമ്പതാം വയസുവരെ സവിസ്തരമായുള്ള ഒരു വ്യാഖ്യാനമാണ് ഉഴുത്തിരവാരീയരുടെ വിവരണം. 'രുദ്രൻ' എന്ന പദത്തിന്റെ തത്ഭവമാണ് ഉഴുത്തിരൻ. വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ വാരീയർ ഗണപതിയേയും ശ്രീപരമേശ്വരനേയും ബ്രാഹ്മണരേയും താഴെക്കാണുന്ന പദ്യങ്ങളിൽ വന്ദിക്കുന്നു:

“ജയതി ഭഗവാൻ ഗജാസ്യോ യൽകർണ്ണവ്യജനമാരുതാ ഭജതാം യാന്തോ വ്യസനാനി ഹരന്ത്യായാന്തശ്ചാർപ്പയന്ത്യഭീഷ്യാനി.”

“സത്യജ്ഞാനപ്രദായേഷു ദേശകാലപ്രബോധിനേ നമഃ ശ്രീഗുരവേ സാക്ഷാൽ പരമേശ്വരമൂർത്തയേ.”

“യേഷാമാത്മനി ഗർഭസംസ്കൃതിമുഖൈർമ്മൗജ്ജീ നിബന്ധാന്തിമൈഃ പുതൈഃ കർമ്മഭിരത്ര ഭാതി വിധിവദ്ബ്രഹ്മപ്രതിഷ്ഠാപിതം, ശ്രൗതസ്താർത്തസമസ്തകർമ്മസതതാനുഷ്ഠാനനിഷ്ഠാത്മനസ്താനേതാൻ പ്രണമാമി ഭൂമിവിബുധാനിഷ്ഠാർത്ഥകല്പദ്രുമാൻ.”

രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ദ്രഗ്ഗണിതകാരനെക്കൂടി ഗ്രന്ഥകാരൻ അഭിവാദനം ചെയ്യുന്നതായി വിചാരിക്കാമെന്നു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. 'ശ്രീഗുരവേ' എന്ന വിശേഷണം ആചാര്യൻ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ദ്രഗ്ഗണിതകാരന്റെ അന്തേവാസിയായിരുന്നു അദ്ദേഹമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതെന്തെന്നാൽ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ

“ഭദ്രാഗീർന്നിധൃതാദ്യഹ്നി മകരേദ്ദർക്കണ്യയോദയേ ഇദം ഹോരാവിവരണം രുദ്രേണ സുസമാപിതം.”

എന്നൊരു പദ്യം കാണുന്നു. കലിദിനസൂചകമായ പ്രസ്തുത പദ്യത്തിന്റെ പ്രഥമപാദത്തിൽനിന്നു കൊല്ലം 702-ആമാണ്ടിടയ്ക്കാണ് ഗ്രന്ഥരചന സമാപ്തമായതു് എന്ന് അറിയുവാൻ ഇടവരുന്നു.

ഈ രുദ്രൻ ദേശമംഗലത്തു വാരീയന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു എന്നും കൂടല്ലൂർ മനയ്ക്കൽ ചെന്നു വ്യാകരണം പഠിച്ചു വിവിധ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നിഷ്ണാതനായിത്തീർന്നു എന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ആ മനയ്ക്കലെ മഹൻമുസ്സുതും വാരീയരും സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു എന്നും,

“കൃത്യാ രക്തിസഹോദരികമിതരി പ്രാവണ്യപുതം മനസ്സഭിദ്രമ്യ ഗിരാ വരാഹമിഹിരോക്തേരർത്ഥനാമിശ്രയാ സത്സീകൃത്യനുവിദ്ധമാഗമികതാപ്രാണം സുധീന്ദ്രപ്രിയായാർത്ഥം വ്യാകൃഷ്ടി വാസ്തവജ്ഞസദനേ നന്യല്ലയാഹംധിയാ.”

എന്ന വ്യാഖ്യാനാന്തത്തിലെ ശ്ലോകം അതിനു തെളിവുവാണെന്നും ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു. സുധീന്ദ്രപ്രിയനായ ആ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അഭ്യർത്ഥന അനുസരിച്ചു വാസ്തവജ്ഞസദനത്തിൽവെച്ചു വാരീയർ വിവരണം രചിച്ചു എന്ന് ഈ ശ്ലോകത്തിന് ഒരുവിധം അർത്ഥകല്പന ചെയ്യാം. വാസ്തവജ്ഞസദനം നേരറിയുന്നവരുടെ മന, അതായതു് നാനേരി ഇല്ലമാണെന്നുകൂടി പറയാമോ? അതു പ്രയാസം തന്നെ. മാഘന്റെ ശിശുപാലവധത്തിനു ബാലബോധിക എന്ന വ്യാഖ്യാനം രചിച്ച ദേശമംഗലത്തു ശ്രീകണ്ഠവാരീയർ തന്റെ കുടുംബത്തിൽ തനിക്കു മുമ്പ് ഒരു രുദ്രനും മൂന്നു ശ്രീകണ്ഠന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നതായി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ആ ഭാഗം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

“പാരദക്ഷിണഗംഗമസ്തി മഹിതസ്സസ്തിപ്രദോ ദേഹിനാം ദേശഃ കോപി ശശാങ്കചുഡരമണി സാനിധൃനിത്യോത്സവഃ വൈതാനാഗിവിലോലധുമപടലീ സൗഗന്ധ്യനൈരന്തരിമംഗല്യോ ജയസിംഹമംഗല ഇതി ക്ഷോണീസുരൈരർച്ചിതഃ.

വിദ്യതേ തത്ര സാഹിത്യവിദ്യാഭ്യാസഖണ്ഡികാ വിശ്വപാരശവേന്ദ്രസ്യ വിശ്രുതം ഭവനോത്തമം.

പാരമ്പര്യേണ ജായന്തേ യേ തത്ര സുകൃതോദയാൽ ആചാര്യാ ഏവ തേ സർവ്വേ കേരളക്ഷ്യാഭജാം നൃണാം.

രുദ്രാഭിയാനാ തത്രാസീദ്ദ് ഭാരത്യാഃ പുരുഷാകൃതിഃ പരക്രോധസ്ഥലാക്രീഡരുദ്ര താദാത്മ്യമുദ്രിതാ.

ആപഞ്ചാശൽ സമാസ്തോയം ശ്രീപഞ്ചാക്ഷരജീവനം ചകാരാസേവ്യ സാഹിത്യവിദ്യാം സ്വകലവർത്തിനീം.

പരസ്സരോപമൗ ശാന്തൗ തദ്ദംശേ സാർവ്വലൗകികൗ ശ്രീകണ്ഠാഖ്യാവുഭൗ ജാതൗ സാഹിത്യൈകപരായണൗ.

അഥാത്മനാ സുസംവൃദ്ധം ദേവശ്ചന്ദ്രാർദ്ധശേഖരഃ ശ്രീപരക്രോധവാസ്തവ്യസ്തൽകലം വീക്ഷ്യ ഹൃഷ്ടുവാൻ.

സ തത്ര ജന്മലാഭായ കതുകീ പരമേശ്വരഃ ശ്രീകണ്ഠാൽ പിതൃതുല്യാംഗോ ദ്വിതീയാദദഭൂൽ സ്വയം.

സ ബാല്യാൽ പ്രദുതി ശ്രീമാൻ സാഹിത്യസുരപാദപഃ അതിഗംഭീരവാഗ്മംഭസുഭഗംഭാവുകോ ബഭൗ.

ശ്രീകണ്ഠാഖ്യ ഇതി സ്പഷ്ടനിജാവിർഭാവകൗതുകഃ അസൃത ജഗതാം ഭൂത്യൈ ശിഷ്യകല്പദ്രുമാനസൗ.

ജ്ഞാനേന വാചാ വയസാ പ്രവൃദ്ധത്വമുപേയിവാൻ സോഭജൽ പലിതാഭോഗം പുണ്യാങ്കുരമിവോദിതം.

യഥാ യഥാ വയോ ജാതം തസ്യ ജ്ഞാനഗതീയസഃ തഥാ തഥാ സമായാതാ സ്വച്ഛതാ മനസസ്തനോഃ. ശീതളീകൃതചിത്തസ്യ ശ്രീകോലുരഗിരീന്ദ്രജാ പ്രവിവേശാന്തരാത്മാനം ശിവസ്യേവാസ്യ നിർവൃതാ.

ജയസിംഹാദിമംഗല്യവാസ്തവ്യഃ ശ്രീമഹേശ്വരഃ അനേന സൗഹൃദമയാൽ പരക്രോധേശ്വരേഷ്വയാ.

സദാശിവപദാംഭോജഭക്തിഭാരരസായനം മുർച്ഛാ വഹന്നസാവുച്ചൈരാനതോ.....

അംഗസ്യാംഗസ്യ തസ്യാസ്യ സ്താരംസ്താരം കതുഹലീ കിന്നു വക്ഷ്യേ തതോ ജാതഃ തന്നാമാഹം സതാം മതഃ.

ഗുരോരനന്തരം സോഹം കാരുണ്യേനാസ്യ ഭൂയസാ ബാലകോപി പ്രയത്തേന കലവിദ്യാമുദുഡുവാൻ.

മനുസ്താരാംബുജസ്ഥാസ്തഗുരുഭൃതനിയോഗതഃ- അഹം പുനര്യാജ്യശിക്ഷാദക്ഷോ ദേശികതാമഗാം.

ഗുരോർന്നിയോഗാദ്യാജ്യാനാം ശശ്വൽ പ്രാർത്ഥനയാപി ച ചതുഷ്ടയാദിഗ്രന്ഥാനാം വ്യാഖ്യാ ബഹുഃ കൃതാ മയാ.

സോഹം മാഘകവേഃ കാവ്യപാരാവാരം തിതീർഷയാ വിതനോമി സുവിസ്തീർണ്ണാം വ്യാഖ്യാനൗകാം വിചക്ഷണം.”

ഒടുവിൽ “ഇതി ശ്രീകണ്ഠാചാര്യശിഷ്യേണ ശ്രീകണ്ഠേന വിരചിതേ” എന്നൊരു കുറിപ്പും കാണുന്നുണ്ട്. ദേശ (ജയസിംഹ) മംഗലത്തു വാര്യന്മാർ സാമൂതിരിക്കോവിലു കത്തെ ആചാര്യന്മാരാണെന്നും മാഘവ്യാഖ്യാകാരന്റെ മൂന്നു പൂർവന്മാരും ശ്രീകണ്ഠാഭിധന്മാരായിരുന്നു എന്നും ആ വാരീയത്തിൽ ആദ്യത്തെ പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠൻ ഒരു ഉഴുത്തിരവാരീയരായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം അൻപതു വയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും അവരെല്ലാവരും സാഹിത്യത്തിൽ വിചക്ഷണന്മാരായിരുന്നു എന്നും തു പുറങ്ങോട്ടു ശിവൻ അവരുടെ കലദേവതയായിരുന്നു എന്നും മാഘവ്യാഖ്യാകാരന്റെ പിതാവു വാർദ്ധക്യത്തിലാണ് മരിച്ചതു് എന്നും മറ്റും നാം ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ധരിയ്ക്കുന്നു. വിവരണകാരനെയല്ല ശ്രീകണ്ഠൻ ഇവിടെ സ്മരിക്കുന്നത്. ആണെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ഒരു ജ്യോതിർവിത്തെന്നു പറയാതെയിരിക്കുകയില്ലല്ലോ.

വിവരണകാരൻ വ്യാകരണം, മീമാംസ, യോഗം, മുതലായി പല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും പ്രശംസനീയമായ പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിന് ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽത്തന്നെ ധാരാളം ലക്ഷ്യമുണ്ട്. കല്യാണവർമ്മാവിന്റെ സാരാവലി, കൃഷ്ണീയം, സ്വല്പജാതകം, പരാശരഹോര, മഹായാത്ര മുതലായി പല ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും, ഗാർഗ്ഗി, ഭട്ടോൽപലൻ, ശ്രീപതി, ബാദരായണൻ, യവനേശ്വരൻ, ജീവശർമ്മാ, വിദ്യാമാധവൻ, മണിമന്ഥൻ, സത്യൻ തുടങ്ങിയ പൂർവസൂരികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നും അദ്ദേഹം പ്രമാണങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. കൃഷ്ണീയത്തെപ്പറ്റി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അഷ്ടമംഗലപ്രശ്നം

ഈ ഗ്രന്ഥവും ഉഴുത്തിരവാരീയരുടെ കൃതിയാണെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ 'ജയതി ഭഗവാൻ ഗജാസ്യോ' 'സത്യജ്ഞാനപ്രദായേഷു' 'യേഷാമാത്മനി' ഇത്യാദി ശ്ലോകങ്ങൾ അതിന്റെ ആരംഭത്തിലും കാണാമെന്നുണ്ട്.

“വിധാത്രാ ലിഖിതാ യാസൗ ലലാഭേക്ഷരമാലികാ ദൈവജ്ഞസ്താം പദോദ്യക്തം ഹോരാനിർമ്മലചക്ഷുഷാ. ആദേശവിധാനമിദം പാരമ്പര്യക്രമാഗതം ജ്ഞാനം അപ്യഷ്ടമംഗലാഖ്യം വിലിഖ്യതേ ഗുരുകൃപാവലംബേന.”

എന്ന പദ്യങ്ങളും ഈ കൃതിയിലുള്ളവതന്നെ.

31 കേളല്ലൂർ നീലകണ്ഠസോമയാജി

വടശ്ശേരി പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരികുട്ടി സമശീർഷനായി കേരളീയർ സാമാന്യേന കരുതിപ്പോരുന്ന സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനായ ഒരു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനാണ് കേളല്ലൂർ നീലകണ്ഠസോമയാജി. അദ്ദേഹം കേളല്ലൂർ ചോമാതിരി എന്ന പേരിലാണ് സാധാരണമായി അറിയപ്പെടുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി അഞ്ചു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ (1) ആര്യഭടീയഭാഷ്യം (2) തന്ത്രസംഗ്രഹം (3) സിദ്ധാന്തദർപ്പണം (4) ഗോളസാരം (5) ചന്ദ്രച്ഛായാഗണിതം. ഗ്രഹനിർണ്ണയം എന്നൊരു ഗ്രന്ഥംകൂടി ഉള്ളതായി ചിലർ പറയുന്നു. അതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

ചരിത്രം

നീലകണ്ഠസോമയാജി തന്നെപ്പറ്റി ആര്യഭടീയഭാഷ്യത്തിലെ ഗണിതപാദാന്തത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു:

“ഇതി ശ്രീകണ്ഠജഗ്രാമജേന ഗാർഗ്ഗ്യഗോത്രേണാശ്ച ലായനേന ഭാട്ടേന കേരളസൽഗ്രാമഗൃഹസ്ഥേന ശ്രീശ്വേതാരണ്യനാഥ പരമേശ്വരകരുണാധികരണഭൂത വിഗ്രഹേണ ജാതവേദഃ- പുത്രേണ ശങ്കരാഗ്രജേന ജാതവേദോമാതുലേന ദുഗ്ഗണിതനിർമ്മാപക പരമേശ്വരപുത്രശ്രീദാമോദരാത്തജ്യോതിഷാമയനേനരവിത ആത്തവേദാന്തശാസ്ത്രേണ സുബ്രഹ്മണ്യസഹൃദയേന നീലകണ്ഠേന സോമസുതാ വിരചിതവിവിധഗണിതഗ്രന്ഥേന ദൃഷ്ടബഹുപപത്തിനാ സ്ഥാപിതപരമാർത്ഥേന കാലേന ശങ്കരാഭ്യുനിർമ്മിതേ ശ്രീമദാര്യഭടാചാര്യവിരചിതസിദ്ധാന്തവ്യാഖ്യാനേ മഹാഭാഷ്യേ ഉത്തരഭാഗേ യുക്തിപ്രതിപാദനപരേത്യുക്താന്യഥാപ്രതിപത്തൗ നിരസ്തദർശ്യവ്യാഖ്യാപ്രപഞ്ചേ സമുദ്ഘാടിതശുദ്ധാർത്ഥേ സകലജനപദജാതമനുജഹിതേ നിദർശിതഗീതിപാദാർത്ഥേ സർവജ്യോതിഷാമയനരഹസ്യാർത്ഥേ നിദർശകേ സമുദാഹൃതമാധവാദിഗണിതജ്ഞാചാര്യകൃത യുക്തി സമുദായേ നിരസ്താഖിലവിപ്രതിപത്തിപ്രപഞ്ച സമുപജനിത സർവജ്യോതിഷാമയനവിദമലഹൃദയ സരസിജവികാസേ നിർമ്മലേ ഗംഭീരേ അന്യനാനതിരിക്തേ ഗണിതപാദഗതാര്യായ യസ്തിംശദ്വ്യാഖ്യാനം സമാപ്തം.”

ഈ വാക്യത്തിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം തെക്കേമലയാളത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ തൃക്കണ്ടിയൂർ ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ചു എന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടദേവത (ശ്വേതാരണ്യം) തൃപ്രങ്ങോട്ടു ശ്രീപരമേശ്വരനായിരുന്നു എന്നും അച്ഛൻ ജാതവേദസ്സെന്നും അനജൻ ശങ്കരനെന്നും ഭാഗിനേയൻ ജാതവേദസ്സെന്നുമായിരുന്നു നാമധേയങ്ങളെന്നും ദുഗ്ഗണിതകാരനായ പരമേശ്വരൻനമ്പൂരിയുടെ പുത്രൻ ദാമോദരൻ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും രവിനമ്പൂരി വേദാന്തത്തിലും ഗുരുക്കന്മാരായിരുന്നു എന്നും സുബ്രഹ്മണ്യനെ നന്നൊരു വയസ്സുനും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു എന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ദാമോദരൻ, രവി എന്നീ ഗുരുക്കന്മാരെപ്പറ്റി മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കാലം

തന്ത്രസംഗ്രഹം എട്ടുധ്യായങ്ങളിൽ നാനൂറ്റി മുപ്പത്തിരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളെ കൊണ്ടു നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാകുന്നു. അതിന്റെ ഉപക്രമത്തിൽ

“ഹേ വിഷ്ണോ നിഹിതം കൃത്സം ജഗത്തയ്യേവ കാരണേ ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിഷേ തസ്മൈ നമോ നാരായണായ തേ”

എന്നും ഉപസംഹാരത്തിൽ

“ഗോളഃ കാലക്രിയാ ചാപി ദ്വോത്യതേ/ത്ര മയാ സൂടം ലക്ഷ്മീശനിഹിതധ്യാനൈരിഷും സർവം ഹി ലഭ്യതേ”

എന്നും ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്. ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥരചനയുടെ ആരംഭത്തിന്റേയും പരിസമാപ്തിയുടേയും കാലങ്ങൾ കലിദിനസംഖ്യകൾകൊണ്ടു സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നു ചിലർ പറയുന്നു. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ തന്ത്രസംഗ്രഹം ആരംഭിച്ചതു കൊല്ലം 676-ആമാണ്ടു മീനമാസം 26-ആംതിയ്യതിയും അവസാനിച്ചതു മേടമാസം 1-ആംനൂറുമാണെന്നു നാം ധരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അഞ്ചോ ആറോ ദിവസംകൊണ്ടു എഴുതിത്തീർത്ത ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ് അത് എന്നു സങ്കല്പിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. 718-ൽ ഈഞ്ചക്കല്ലാ മാധവൻനമ്പൂരി പ്രശ്നസാരം രചിക്കുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹം വയോധികനായിരുന്നിരിക്കണം. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ കൊല്ലം 640-നും 720-നും ഇടയ്ക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം എന്നു വന്നുകൂടുന്നു.

ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പൗർവാപര്യം

ആര്യഭടീയഭാഷ്യത്തിൽ നീലകണ്ഠൻ ‘ഏതൽ സർവമസ്താദിർഗ്ഗോളസാരേ പ്രദർശിതം’ എന്നും ‘അത ഏവോക്തം മയാ തന്ത്രസംഗ്രഹേ’ എന്നും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു കൊണ്ടു് അവ രണ്ടും ഭാഷ്യത്തിനുമുമ്പു രചിച്ചതാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഗോളസാരത്തിലുള്ളതാണ്:

“ഗോളാകാരാ പൃഥ്വി സർവാധാരാ സ്വയം നിരാധാരാ ജ്യോതിർഗ്ഗോളഃ പരിതോ യാമേവ സദാ ഭൂമയതി സാജയതി.”

സിദ്ധാന്തദർപ്പണത്തിന്റെ നിർമ്മിതി എപ്പോളാണെന്ന് അറിയുന്നില്ല. അതിൽ ആകെ മുപ്പതു് അനുഷ്ടുപ്ശ്ലോകങ്ങളേയുള്ളൂ.

“ഗാർഗ്ഗ്യകേരളസദ്ഗ്രാമനീലകണ്ഠേന നിർമ്മിതം സിദ്ധാന്തദർപ്പണം ശാസ്ത്രമലിഖച്ഛങ്കരാഭിധഃ”

എന്നൊരു ശ്ലോകം ഒരു പ്രതീകഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്.

“വിംശത്യനുഷ്ടുഭാ സ്പഷ്ടം കൃതം ശാസ്ത്രമിഹാഖിലം ദശദീർന്യായഭാഗൈശ്ച സംക്ഷേപാദേവ ദർശിതഃ”

എന്നു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ആചാര്യൻ ആവിവരം വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ആര്യഭടീയഭാഷ്യം

ആര്യഭടീയഭാഷ്യമാണ് കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയുടെ അതിപ്രധാനമായ കൃതി. പാണിനിക്കു പതഞ്ജലി എന്ന പോലെയാണ് ആര്യഭടൻ ചോമാതിരി എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. അത്ര സർവകുഷവും മർമ്മോൽഘാടകവുമായ ഒരു മഹാഭാഷ്യംതന്നെയാണ് അദ്ദേഹം ആര്യഭടീയത്തിനു നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിന്റെ വൈശിഷ്ട്യത്തെപ്പറ്റി ഗ്രന്ഥകാരൻ, മുമ്പു ഞാൻ ഉദ്ധരിച്ച വാക്യത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രശംസ അശേഷം അതിസ്തുതിയല്ല. ആഴ്ചഞ്ചേരി നാരായണൻതമ്പ്രാക്കളുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് ഏതാനും സൂത്രങ്ങൾക്കു താൻ ബ്രഹ്മചാരിയായിരുന്ന കാലത്തു് ഒരു ഭാഷ്യം നിർമ്മിച്ചു എന്നും ആ മനസ്സൽ ഉണ്ണികളെ പഠിപ്പിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന തന്റെ അനജൻ ശങ്കരൻ ചില സൂത്രങ്ങളുടെ യുക്തികൾ അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തു എന്നും ആ തമ്പ്രാക്കളുടെ മരണാനന്തരം വാർദ്ധക്യത്തിലാണ് താൻ പ്രസ്തുത ഭാഷ്യം രചിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചതെന്നും അതിൽ ഭാസ്കരാദി മഹാചാര്യന്മാരുടെ മതങ്ങളെപ്പറ്റിപ്പോലും വിമർശനം ചെയ്യുവാൻ താൻ മുതിർന്നിട്ടുണ്ടെന്നും ആര്യഭടീയത്തിലെ ഗീതികാപാദം വിട്ടു ബാക്കിയുള്ള ത്രിപാദി മാത്രമേ താൻ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നും ചോമാതിരി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന വാക്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഈ വസ്തുതകൾ വെളിവാകുന്നതാണ്:

“യന്മയാത്ര കേഷാഞ്ചിൽ സൂത്രാണാം തദ്യുക്തിഃ പ്രതിപാദ്യ കൗഷീതകിനാഡ്യേന നാരായണാവ്യേന വ്യാഖ്യാനം കാരിതം അതസ്തദേവാത്ര ലിഖ്യതേ.” “ഇതിദം പ്രഥമേ വയസ്യേവ വർത്തമാനേന മയാ ദ്വിതീയവയസി സ്ഥിതേന കൗഷീതകിനാഡ്യേന കാരിതം. അത്ര കേഷാഞ്ചിദൃക്തയഃ പുനരസ്തദനജേന ശങ്കരാവ്യേന തത്സമീപേ/ധ്യാപയതാ വർത്തമാനേന തസ്മൈ പ്രതിപാദിതാഃ. തസ്യോഽവ്യത്യാൽ സ്വാതന്ത്ര്യാച്ച തത്ര വ്യാപാരശ്ച നിർവൃത്തഃ. തസ്മിൻ സ്വർഗ്ഗതേ പുനരത ഏവ മയാദ്യ പ്രവയസാ ജ്ഞാതാ യുക്തിഃപ്രതിപാദയിതും ഭാസ്കരാദിദീരന്യഥാ വ്യാഖ്യാതാനാം കർമ്മാണുപി പ്രതിപാദയിതും യഥാ കഥഞ്ചിദേവ വ്യാഖ്യാനമാരണ്ണം.” “തത്രേയം ത്രിപാദ്യസ്താദിർവ്യാചിഖ്യാസിതാ, യതസ്തദ്വ്യാഖ്യേയ രൂപത്യാദ് ഗീതികാപാദസ്യൈതദ്വ്യാഖ്യാനേ നൈവാർത്ഥഃ പ്രകാശേത.”

“ഇതി കൗഷീതകീ ശ്രുത്യാ നേത്രനാരായണഃ പ്രഭഃ മഹ്യം ന്യവേദയസ്തസ്മൈ തദൈവം പ്രത്യപാദയം.”

എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്നും മറ്റും ചോമാതിരി ആഴ്ചഞ്ചേരി തമ്പ്രാക്കളുടെ ആശ്രിതനായിരുന്നു എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ചോമാതിരിക്കു ജ്യോതിഷം, വേദാന്തം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കു പുറമെ മീമാംസ, വ്യാകരണം, ന്യായം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും പാണ്ഡിത്യം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിന് ആര്യഭടീയഭാഷ്യം വഴിനല്ലുന്നു. പാർത്ഥസാരഥിമിശ്രന്റെ വ്യാപ്തി നിർണ്ണയത്തിൽനിന്ന് ഒരു ശ്ലോകം അദ്ദേഹം ഭാഷ്യത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.

ചന്ദ്രച്ഛായാഗണിതം

ചന്ദ്രച്ഛായാഗണിതവും അതിനൊരു വ്യാഖ്യയും ചോമാതിരി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. വ്യാഖ്യയിലെ ഒരു ശ്ലോകം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു:

“ജന്മസ്ഥിതിഹൃതയസ്സൂർജഗതോ യസ്താൽ പ്രണമ്യ തദ്ബ്രഹ്മ ചന്ദ്രച്ഛായാഗണിതം കർത്താ വ്യാഖ്യായതേ/സ്യ ഗാർഗ്ഗ്യേണ”

32 തന്ത്രസംഗ്രഹവ്യാഖ്യകൾ

തന്ത്രസംഗ്രഹത്തിനു രണ്ടു സംസ്കൃതവ്യാഖ്യകൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്നു തൃപ്രങ്ങോട്ടുകാരനായ ഒരു നമ്പൂരിയുടേതാണെന്നുമാത്രമറിയാം;

“ഇത്യേഷ പരക്രോഡാവസദ്വിജവര
സമീരിതോയോർത്ഥഃ
സ തു തന്ത്രസംഗ്രഹസ്യ പ്രോക്ഷേതാധ്യായേ
ചതുർത്ഥേഭൂത്”

എന്നൊരു ശ്ലോകം അതിൽ കാണുന്നുണ്ട്. മറ്റേ വ്യാഖ്യാനം സുപ്രസിദ്ധമായ ലഘുവിവൃതിയാണ്. കൊല്ലം 731-ആമാണ്ടിടയ്ക്കാണ് അതിന്റെ ആവിർഭാവം. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒടുവിൽ “ഈ വ്യാഖ്യാനം തൃക്കടവേലിച്ചങ്കരവാരീയർ ഒടുക്കത്തു ചമച്ചത്. ആഴാഞ്ചേരിക്കുവേണ്ടിട്ടു സുഖമേ ശിക്ഷിച്ചു ചമച്ചു എന്നു പാങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞുകേട്ടു” എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

“പ്രത്യഹവ്യഹവിഹൃതികാരണം പരമം മഹഃ
അന്തഃകരണശുദ്ധിം മേ വിദധാതു സനാതനം.

നാരായണം ജഗദനുഗ്രഹജാഗരൂകം
ശ്രീനീലകണ്ഠമപി സർവവിദം പ്രണമ്യ
യത്തന്ത്രസംഗ്രഹഗതം ഗ്രഹതന്ത്രജാതം
തസ്യോപരാഞ്ച വിവൃതിം വിലിഖാമി ലഘുപിം.”

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിലേ ആരംഭത്തിലും

“ഇതിതന്ത്രസംഗ്രഹസ്യ ക്രിയാകലാപം ക്രമേണ
സംഗൃഹ്യ
രചിതേ തദ്വ്യാഖ്യാനേ പൂർണ്ണോദ്ഭൂഷ്മോദ്യായഃ”

എന്ന ശ്ലോകം അവസാനത്തിലും കാണുന്നു.

ശങ്കരവാരീയർ സോമയാജിയെ നേരിട്ടു കണ്ടിരിക്കുവാനും പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസി ആയിരുന്നിരിക്കുവാനും ഇടയുണ്ട്. ലഘുവിവൃതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ ഗ്രന്ഥമാണല്ലോ. “നാരായണം ജഗദനുഗ്രഹ” എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ വാരീയർ ശ്ലേഷമര്യാദയാ ആഴ്ചാഞ്ചേരി നാരായണൻ തമ്പ്രാക്കളേയും നീലകണ്ഠ സോമയാജിയേയും വന്ദിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

33 നാരായണൻനമ്പൂരി, കർമ്മപ്രദീപിക

നാരായണനാമധേയനായ ഒരു ദൈവജ്ഞൻ ഭാസ്കരാചാര്യരുടെ ലീലാവതിക്കു കർമ്മപ്രദീപിക അഥവാ കർമ്മപ്രദീപകം എന്ന പേരിൽ ഒരു വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ക്രിയാക്രമകരി' എന്നൊരു സംജ്ഞാന്തരവും ആഗ്രന്ഥത്തിന് ഉള്ളതായി കാണുന്നു. പ്രസ്തുതവ്യാഖ്യാനം നാതിസംക്ഷേപവിസ്തരവും മർമ്മസ്പുക്കമാണ്. അതിന്റെ ആരംഭത്തിൽ

“പ്രണമ്യ ഭാസ്കരം ദേവമാചാര്യാര്യഭടം തഥാ വ്യാഖ്യാ വിലിഖ്യതേ ലീലാവത്യാഃ കർമ്മപ്രദീപികാ.

നാരായണം ജഗദനഗ്രഹജാഗരൂകം ശ്രീനീലകണ്ഠമപി സർവവിദം പ്രണമ്യ വ്യാഖ്യാം ക്രിയാക്രമകരീം രചയാമി ലീലാവത്യാഃ കഥഞ്ചിദഹമല്ലധിയാം ഹിതായ”

എന്നും അവസാനത്തിൽ

“ഏതന്നാരായണോവ്യേന രചിതം കർമ്മദീപകം സന്തിഷ്ഠതു ചിരം ലോകേ; നമാമ്യാര്യഭടം സദാ”

എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്. ശങ്കരവാരീയരെപ്പോലെ നാരായണൻനമ്പൂരിരിയും നാരായണൻ തന്ത്രാക്കളുടെ ആശ്രിതനും സോമയാജിയുടെ ശിഷ്യനുമായിരുന്നിരിക്കാം. കർമ്മപ്രദീപികയുടെ വൈശിഷ്ട്യത്തെപ്പറ്റി വ്യാഖ്യാതാവിനു വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

“വിഹലിത സൂര്യാടോപേ ഭാസ്കരപാടീഗഭീരഗഗനതലേ കർമ്മപ്രദീപതോന്യൽ കഥമിവ വസ്തുപ്രകാശയേന്നിത്യം”

എന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക.

കരണസാരം

ദുർഗ്ഗസമ്പ്രദായത്തിൽ ഗ്രഹസ്താനയനം മുതലായ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണ് കരണസാരം എന്ന ഗ്രന്ഥം. അതിൽ ആകെ നാലദ്ധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ആരംഭത്തിലുള്ളവയാണ്:

“ആഭാത്യദ്വയദന്താവ്യം ദന്താവളമുഖം മഹഃ നിരന്തരാന്തരായാതഃകരണോന്നിദ്രശക്തിമൽ... ശ്രീനീലകണ്ഠമാചാര്യം ശ്രീമദ്ദാമോദരം ഗുരും പ്രണമ്യ ലിഖ്യതേ കിഞ്ചിദ് ഗണിതം സുലഭക്രിയം.”

രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ ആചാര്യൻ വന്ദിക്കുന്ന നീലകണ്ഠൻ കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയാണ്. ദാമോദരൻ ആരെന്നു തിട്ടമില്ല. ഏതായാലും കരണസാരം എട്ടാം ശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണെന്നു സങ്കല്പിക്കാം. ഒടുവിൽ

“ബാലപ്രബോധനായേതഥം ദിങ്മാത്രേണോദിതം മയാ വ്യാഖ്യേയമേതത്തത്വജ്ഞൈർഗ്ഗോളജ്ഞൈരനസ്യുഭിഃ അമൃതമിവ സുരേന്ദ്രേണോദ്ധ്യതം ക്ഷീരസിന്ധോഃ പ്രണവ ഇവ വിധാത്രാ വേദരാശേസ്തു സാരഃ യദുകലതിലകസ്യ ശ്രീഗുരൂണാം പ്രസാദാൽ സകലഗണിതശാസ്ത്രാത്താവദേവമ്മയാപി.”

എന്നു കവി താൻ നിഷ്കർഷിച്ചു നിർമ്മിച്ച പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി പ്രകൃഷ്ടമായി പ്രശംസിക്കുന്നുണ്ട്.

ഭാഷായുക്തിഭാഷ

ആദ്യന്തം ഭാഷാഗദ്യരൂപത്തിൽ ഒരു യുക്തിഭാഷ കാണാനുണ്ട്. അത് എട്ടാം ശതകത്തിലോ ഒൻപതാംശതകത്തിലോ രചിച്ചതാണെന്നു തോന്നുന്നു. കർത്താവിന്റെ പേർ അജ്ഞാതമാണ്. അതു ഗണിതയുക്തികാരനായ കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയുടെ കൃതിയല്ല. ചില പംക്തികൾ ചുവടേ പകർത്താം: -

“അനന്തരം ഏതു പുറത്തു ഗ്രഹണം തുടങ്ങുന്നു എങ്ങനെ ഇഷ്ടകാലത്തിങ്കൽ സംസ്ഥാനമെന്നതിനേയും അറിയും പ്രകാരം. അവിടെ സൂര്യഗ്രഹണം തുടങ്ങുന്നേരത്തു ചന്ദ്രൻ പടിഞ്ഞാറേപ്പുറത്തിന് കിഴക്കോട്ടു നീങ്ങിട്ട് ആദിത്യബിംബത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറേപ്പുറത്തു നേമിയിങ്കൽ ഒരിടം മറയും. അത് എവിടം എന്നു നിരൂപിക്കുന്നത്, അവിടെ ചന്ദ്രനുവിക്ഷേപമില്ല എന്നിരിക്കുമ്പോൾ ചന്ദ്രബിംബം ഘനമധ്യത്തിങ്കലും ആദിത്യബിംബം ഘനമധ്യത്തിങ്കലുംകൂടി സ്പർശിച്ചിരുന്നോന്ന് അപക്രമമണ്ഡലം. അവിടെ ആദിത്യബിംബഘനമധ്യത്തിങ്കേന്നു തന്റെ പടിഞ്ഞാറുപാർശ്വത്തിങ്കൽ യാതൊരിടത്തു് അപക്രമമണ്ഡലം പുറപ്പെടുന്നു അവിടെ വിക്ഷേപമില്ലാത്ത ചന്ദ്രന്റെ ബിംബംകൊണ്ടു നഭഃ മറയുന്നത്. അവിടെ ആദിത്യന്റെ തല്ലാലസ്വാഹോരാത്ര വൃത്തവും ബിംബഘനമധ്യത്തിങ്കൽ സ്പർശിച്ചിരിപ്പോന്ന്. അതു നിരക്ഷദേശത്തിങ്കൽ നേരേ കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറായിട്ടിരുന്നോന്ന് ആകയാൽ അവിടെ നേരേ പടിഞ്ഞാറു സ്വാഹോരാത്രവൃത്തത്തിന്റെ പുറപ്പാടു്.”

പിൻകുറിപ്പ്

- സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക് ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല. ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.

ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2 ഫോൺ പതിപ്പുകളുടെ കണ്ണികൾ

20. സംസ്കൃതസാഹിത്യം
21. ജ്യോതിഷത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി
22. ഭാഷാസാഹിത്യം
23. മണിപ്രവാള സാഹിത്യം: ഭാഷാചമ്പുക്കൾ
24. മണിപ്രവാളസാഹിത്യം (തുടർച്ച)
25. മണിപ്രവാളസാഹിത്യം (തുടർച്ച)
26. ഭാഷ-ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ
27. സംസ്കൃതസാഹിത്യം
28. സംസ്കൃതസാഹിത്യം (തുടർച്ച)
29. മണിപ്രവാള സാഹിത്യം
30. തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ
31. ഭാഷാസാഹിത്യം (പദ്യം)
32. ഭാഷാഗദ്യം

വെബ് പതിപ്പ് കണ്ണികൾ

1. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 1
2. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2
3. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 3
4. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 4
5. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 5